

173
19. 2
2. 10
3. 1
4. 2
5. 1
173
1. Sch
2. 10

1732.

1. ² Harpprechtus, Christophorus Fridericus: De curiis superioribus in Germania. . . . 2 Bimpt. 1732: 1758.
2. Schaffer, Johannes Theodorus: De insigni praecellentia principum imperii majorum proae principes et statibus ab omnibus Europae regnum. Rec. 1743.
3. Schaefferus, Wolfgangus Adamus: De processu amplexu ali in qualitate causae.
4. Schaefferus, Wolfgangus Adamus: De probatione contra in rem Tardum.
5. Schaefferus, Wolfgangus Adamus: De iure praeclassionis a iudicio concursus.

1733.

1. Schaefferus, Johannes Theodorus: De iure notarialium notitiam Germaniae.
2. Schaefferus, Wolfgangus Adamus: De processu in criminibus in causis criminalibus.

1733

3. Schaefflinus, Welfengymnasium : Notae Thesauri et
differentiarum inter jus commune et Wurtembergicum

1734.

1. Harpprecht, Christoph Friedrich : Nactere leuzig dwer
Lehren u. berunders der Lehr - Art, welcher sich . . .
bedient hat, theilt . . . bedienen wird.
2. Helffrichius, Th. Jac : De eo, quod justum est circa mu-
tationem prioris investiturae feudalis
3. Moelling, Johann Friedrich : De eo, quod justum est circa
proportionem in praemis surrogandis
4. Schaeffner, Dr. Theodor : De spariis eorumque jure
respectu illorum, qui cum ipsorum matre concubuerunt.
5. Smatcolderus, Ludovicus Curatus : De jurisdictione academi-
cae in privilegiis

1735

1. Gerlach, Christoph David : De majestate ac dignitate
at et receptione, ac et auctoritate legum Romanae.

rom in causis juris privati, publici ac gentium

1735

2. Hallwachsius, Michael: De legibus generationum
  3. Hefferich, Johann Tacatus: Positiones inang. juris Dcae
  4. Marshelius, David: Continuatio doctrinae de iuris
succinctis quibusdam observationibus illustratae
  5. Pfaffius, Christoph Mettham: De titulo patriarchae
occidentis pones ritos inter Graecam et Latinam
ecclesias.
6. Ruy, Guntherus, Albertus: Mixtura juris Romani
et Germanici in materia potestatis et qual
inde dependent conspicua. 35 numl. 1735 - 1769.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

DISSERTATIO MAGISTRALIS JURIDICA
CURTII A. PERIORI
DE ...

IN ...
AUS ...

IN ALM- ...

R. 62.

C

D

C

DUC

D

J

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
EO QUOD JUSTUM EST
CIRCA 1734/3.
PROPORTIONEM
IN
POENIS SURROGANDIS. 12

QUAM
JUSSU SENATUS AMPLISSIMI
ADSTIPULANTE NOBILISS. JCTORUM
ORDINE

IN
PERILLUSTR. ET PERANTIQUA UNIVERSITATE
TUBINGENSI

PRO LOCO
IN FACULTATE JURIDICA

EX MORE DIU RECEPTO & LEGITIME OBTINENDO
SOLENNI ERUDITORUM CENSURÆ SUBMITTIT

JOHANNES FRIDERICUS MOEGLING,

U. J. D. Ejusdemque Professor Ordinar. Publ. & Seren. Duc.
Wurtemb. Consiliarius,

RESPONDENTE

CAROLO FRIDERICO ENGELHART Suevofurth. Franc.

Ad diem XXIII. Jul. clbcccxxiv.
HORIS LOCOQUE CONSUEVIS.

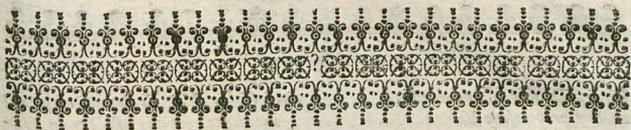
TUBINGÆ, LITTERIS SCHRAMMIANIS.

DISSERTATIO IN AUGURALIS
 DE
 EO QUOD JUSTUM EST
 CIRCA
 PROPORTIONEM
 IN
 PUNIS SURROGANDIS
 QUAM
 IUSSU SENATUS AMPLISSIMI
 ADSTITUTANTE NOBILISS. ICTORUM
 ORDINE
 UNIVERSITATIS, ET PERMANENTIA UNIVERSITATIS
 PRO LOCO
 IN FACULTATE JURIDICA
 EX MORE DNI RECITO, ET LEGITIME OBTINENDO
 SOLI IN REUDITORIUM GENSURE SUBMITTIT
 JOHANNES FRIEDERICUS MORGELING
 U. J. D. Studii et Professor Ordinarius, Pöbl. & Acad. Duc.
 Wirt. ob. Candidatus
 RESPONDENTE
 CAROLO FRIEDERICO ENGELHART SCHOENBERGERIANO
 HORIS ACOQUE CONSUEVA
 TUBINGÆ, LITTEÆ SCHRAMMARIÆ

O
 acc
 mon
 quic
 imp
 ali
 quic
 circ
 tam
 &
 per
 piat
 qua
 int
 cler
 por

PRÆLOQUIUM.

Opinione tædiosior irrepfit morâ. Ex quo enim Serenissimi æque ac Amplissimi Senatus Decreta, humillima gratiarum actione acceptata, ad meam peruenerunt notitiam, tum morbi, tum laborum mole pressus ne feligebam quidem Thema Disputationis, &, cum hostiles impetus meum quoque aduentum retardarent, aliquot post dies demum incidi in materiam quiete minori, quam delectatione, a me, curis circa familiam herciscundam districto, elaboratam. Sensi, plura, meliora, doctiora potuisse & debuisse dici, sed scripsi, ut potui, lentoris pertæsus, lætus tamen, si quis inde ansam arripiat, non elegantes minus quam practicas, has quæstiones dilucidandi, ampliandi, exhauriendi, interea ego hisce positionibus me ad officium, clementissime demandatum, accingo, animi corporisque viribus a Deo expetitis quam enixissime.

SUMMARIA.

- Th. 1. Delicta esse punienda,
- 2. Sed proportione habita.
- 3. An arithmetica, vel geometrica, disquiriur.
- 4. Proportio delicti & poena ad poenam difficilis.
- 5. Proportio poena ad poenam definitur.
- 6. Cui competat surrogandi potestas,
- 7. In alternatis quis eligat, Index an reus,
- 8. Quibus poenis possit substitui,
- 9. 10. Quomodo debeat esse comparata surrogatio.
- 11. Casus I. Si capitalis in aliam capitalem mutetur,
- 12. Casus II. Si capitalis in poenam corporis afflictivam mutetur,
- 13. Casus III. Si capitalis in poenam pecuniariam transferatur.
- 14. Casus IV. Si poena corporalis in capitalem mutetur.
- 15. Casus V. Si poena corporalis in aliam corporis afflictivam commutetur.
- 16. Et quidem, si sustigatio sit mutanda in aliam.
- 17. Vel amputatio manus,
- 18. Vel relegatio, incarceration, & condemnatio ad operas publ.
- 19. Casus VI. Si poena corporalis in pecuniariam sit commutanda, & quidem de carceris poena.
- 20. De relegationis & sustigationis poena,
- 21. De condemnatione in operas publ. agitur,
- 22. Casus VII. De poena pecuniaria in capitalem,
- 23. Casus VIII. De poena pecuniaria in corporis afflictivam
- 24. Casus IX. De poena pecuniaria in pecuniariam mutanda.

Cum Deo.

Thef. 1.

Delictorum puniendorum necessitatem quis negabit? Hanc enim inculcat Jus Naturæ, quod, sicuti pro conservatione sui corporis refectioni membri putridi annuit, ita in corpore politico, & pro tuenda socialitate improbos expellit, ut consolationem hauriant illi, qui injuriam passi sunt, in aliis vero innocentia, horrore rigidi exempli conservetur, L. 6. S. penult. L. 28. S. 15. famulos &c. ff. de poen. BESOLD de poen. in proem. Inculcat hanc Jus Divinum, quod armavit Magistratum ultricibus telis, flammis

mis, &
venier
proflit
cebit p
plena
RIBLES
fecund
admin
EODEM
perver
torum
rum
Repub

exaqu
ne int
B. D.
Quam
poenam
tam ip
aliaqu
ff. de
adult.
stanti
deran
L. 9.
de Jur
Ord. 4.
applic
ff. ad
æstim
eod. E
Cap. 3
culpa
rò:
Sponde

mis, & vinculis, DEUTERON, 19. vers. 19. quorum, si ratio justa & conveniens non habeatur, ipse committens vicariam ultionem DEUS ad hanc profiliet, & ut vindex omnium iniquitatem operantium, strenue exercebit pœnam. Inculcant eandem Leges Civiles, rigoris in sceleratos plenæ, quem explicant & reis commonstrant LIBRI, qui vocantur, TER-RIBILES; Inculcant eam denique Leges cujusque Reipublicæ, cujus causa secundum CICERONEM lib. 2. de offic. adhibenda est Severitas, sine qua administrari civitas nulla potest, hoc tamen cum temperamento, ut, teste EODEM in orat pro Cluent: pœna ad paucos, metus ad omnes perveniat, & in Orat. 3. in Verrem, unius improbi supplicio multorum improbitas coërceatur, cum neglectione pœnarum rerumpublicarum frequentior interitus contingere solet, uti BODINUS lib. 5. de Republ. cap. 4. ominatur.

Thef. 2.

Commentsuratio autem pœnæ cum delicto requiritur, ita, ut justa exæquatio inter malum actionis, & malum passionis morali æstimatione intercedat, in quo formam omnis pœnæ consistere probatum dedit. B. D. ANDR. ADAM HOCHSTETTERUS, in tr. de jure pœnar. Sect. 6. §. 1. Quam ob rem tria requiruntur in Judice, ut 1), æstimet delictum 2.) pœnam, & 3.) applicationem hujus ad illud. In æstimatione delicti tam ipse delinquens ejusque intentio, & factum ipsum, quam objectum, aliæque concurrentia ponderanda veniunt. L. 11. §. 2. L. 16. §. 3. ff. de pœn. L. 1. §. 3. ad L. Cornel. de Sicar. L. 38. §. 1. & 2. L. Jul. de adult. L. 6. pr. ad L. Jul. pecul. In æstimatione pœnæ, tam ipsius substantia, quam persona, cui infligitur, ejusque diversæ qualitates, considerandæ sunt. L. 2. Cod. ut inir. cert. temp. crimin. quest. term. L. 1. §. 11. L. 16. §. 3. L. 28. §. ult. L. 38. §. 2. de pœn. add. PUFFENDORF de jure nat. & Gent. Lib. 8. cap. 3. §. 25. TABOR in racemat. ad artic. Ord. Crim. 158. Th. 11. MÜLLER AD STRUV. Exerc. 1. th. 30. seqq. In applicatione vero hujus pœnæ ad delictum ipsa mensura, uti in L. 31. ff. ad L. Cornel. de fals. dicitur, dijudicanda est, ex qua ratione pœnæ æstimationes delictorum vocantur, in L. 41. ff. de pœn. add. L. 11. pr. eod. & L. 138. §. 1. de Regul. Jur. & hanc in rem elegans est textus in Cap. 5. de pœn. in 6. cujus verba hæc sunt, *Judex pœnam metiatur ex culpa, ut secundum quod excessus exegerit, vindicta procedat, & portio: proportionetur pœna delicto, ita, ut vindicta ex æquo excessui respondeat ab offensa nostri cohibeantur.* Unde fluit illa in praxi admodum

corporalis
com-
si mu-
com-
ralis in
da, &
gationis
as publ.
iaria in
uniaria
uniaria
Hanc
vacione
corpore
ellit, ut
in aliis
penult.
Inculcat
s, flam-
mis

modum utilis doctrina de TAXATIONE, sive DEFINITIONE QUANTITATIS PŒNARUM, quam plenius deduxerunt PUFFEND. *diff. lib. 8. cap. 3. & in Element. Jurispr. Univers. lib. 1. def. 17. 18. 19. 20. & 21.* GROTIUS de *Jur. Bell. & Pac. lib. 2. cap. 20. ibique Commentatores*, & in primis KULPIS: in *Coll. Grotiano Exerc. 9. th. 6.* B. D. D. HOCHSTETTER in *tr. diff. Sect. 8. th. 6.* BESOLD. *d. tr. de pœnis.* & ex hac promanavit usitata Juris Consultorum phrasis, ut PROPORTIONATA adesse pœna, & exacta PROPORTIO inter delictum & pœnam observari debeat.

Thes. 3.

Jam vero cum PROPORTIONIS hic fiat mentio, vexatissima illa exurgit quæstio, cujus nam justitiæ, an commutativæ vel distributivæ, an expleticis sive assignatricis opus sit pœnarum irrogatio? & an Judex puniens eandem dimetiatur, æqualitate, seu proportionem Geometrica, quæ computatio est distributivæ, an Arithmetica? quæ Commutativæ Justitiæ esse dicitur: Illam obtinere dicunt tum, quando non absoluta rei cum re, sed modificata æqualitas rei cum persona adest. Hanc vero, quando æqualitas rei cum re ex omni parte perfecta conspicitur. Debemus hanc distinctionem ARISTOTELI, qui morem secutus illorum temporum, quo ante cæteras disciplinas Mathematicis præcipue instruebatur animus, terminos hos ex Mathesi desumpsit, & ad moralium rerum æstimationes applicavit, in *Libr. Ethic. 5. cap. 3. & 4.* id quod afsectis, forsan mentem hujus Philosophi non satis assequentibus, occasionem dedit, varias inde efformandi Sectas. Hac enim determinationum varietate, tanquam verticolo gurgite, circumacti, uti loquitur RACHEL, de *pœnis th. 30.* alius pœnarum irrogationem retulit ad Justitiam distributivam, & huic annexam rationem geometricam, uti fecit EHEMIUS de *princ. Jur. lib. 5. c. 2.* cum quibus sentire videtur NITSCHMUS in *diff. de æstimat. cap. 11. n. 7.* qui non nisi unicam geometricam rationem agnoscit, & arithmeticam ne dari quidem vel statui posse, adstruit. Alii commutativæ Justitiæ, & proinde soli rationi arithmeticæ, eam vindicaverunt, inter quos est, GROTIUS *lib. 2. de Jur. Bell. & Pac. cap. 20. §. 2. ibique FELDENUS. HORNEJ: lib. 3. Philos. mor. cap. 16.* HAHN ad *Wesenbec. de J. & J. n. 11.* Alii tertiam Justitiæ speciem sinxerunt, uti BODINUS *lib. 6. de republ. cap. ult.* sibi sapuit, eamque Harmonicam dixit, Alii novam & vindicativam justitiam excogitarunt, uti PUFFENDORFF, de *Jur. Nat. & Gent. lib. 8. cap. 3. §. 5. & in Element. Jurispr.*

regulas Juris, neque etiam necessario secundum merita, sed princeps pro lubitu ea distribuatur. Inter tantos sententiarum fluctus nobis hæret aqua. Certe non invidemus, quibus tam felicibus esse contingit, ut Mathematicum ex principiis Mathematicis intelligant, percipiant, & facilius sequi arbitrentur; nulli tamen dubitamus, quin & illi, qui fundamentis Mathematicis non imbuti, æque facilem & felicem eventum in dijudicandis pœnis sperare & expectare queant; quin, inquam, missis his terminorum involucris, iusta cuique pœna dictari insigique possit. Hinc GEORG. BEYERUS in *Deline. Jur. Civil. sec. Pandect. ad lib. 1. Tit. 1.* cui bono sit hæc distinctio, exquirat, provocans ad omnes Jurisperitos, num ullius unquam controversiæ decisionem ex his conceptibus Justitiæ formare potuerint, & GUNDLINGIUS ad eund. tit. §. 5. & 6. Justitiæ & proportionis hujus distinctiones prolatas in classem inuicium rerum refert; qui justitiam habet, inquit, omnia bene dimittitur, nec uni plus, alteri minus, quam par est, tribuit aut demit: quibus subscribunt THOMASIVS in *Jurispr. divin. lib. 1. c. 1. §. 106.* & in addit. ad HUBER. in tit. de J. & J. n. 10. LUDOVICI in *usu pract. distinct. Jurid. lib. 1. tit. 1. dist. 2.*

Thef. 4.

Fundamentum ubique certum, constans & infallibile proportionis omnibus in pœnis determinandum non est, tam quod proportionem delicti cujuscunque ad pœnam, quam quod pœnæ ad pœnam surrogatam concernit, de qua maxime nobis erit sermo, quanguam sæpius ad circumstantias in delicto ejusque perpetracione occurrentes, etiam in surrogata pœna meditatio convertenda veniat. Difficilis inventu est proportio Delicti ad pœnam, quam quidem Legislator huic vel illi crimini præfigere potuit, sed circumstantias prævidere non potuit, quantum minima, MEV. p. 4. Dec. 43. n. 17. levis quoque & unica, RICHTER P. 1. Dec. 1. 11. 14. rem, negotium, applicationem incertam, dubiam, suspectam reddit, L. 26. §. 12. ff. de *Condit. Indeb.* seu, ut GROTIUS de *Jure Bell. & Pac. Lib. 2. c. 23. n. 1.* loquitur, *variatur materiam & formam, de quibus agitur, soletque habere interjectum aliquid ea latitudine, ut modo ad hoc, modo ad illud extremum propius accedatur, unde ambiguitas sepe incidit, ut in crepusculo, aut in aqua frigida calecente.* Eam ob rem Nemesis Carolina tot vicibus injunxit iudicibus, ut peritiores con-

consulant, & ex iis, quæ Criminalium rerum Doctores conscripserunt, est colligere, quæ cautelæ observandæ, quinam scopali evitandi, quot prædicamenta exploranda sint ei, qui justam admensuræ vult pœnam delinquenti, quam viam brevibus commonstravit B. D. D. FROMMAN-
NUS in *dissert. de Norma Judic. arbitr. ibi. 53. & mult. seqq.* Muko autem difficilior est indagatio proportionis pœnæ ad pœnam, cujus quantitas æstimatione morali plene non potest investigari, & modò ex usitato postulato morali, modò ex genio delinquentis, modo ex substantia pœnæ varias sortitur vicissitudines, ita, ut aliquando delicatorum aliquis pro pœna habeat, quod alter, durioribus assuetus, in deliciis habet. Quam in rem elegans est Responsum FACULTATIS WITTEBERGENSIS, quod allegat *Illustr. de BERGER in supplem. ad Elect. Jurispr. Crimin. Obs. 6. p. 397.* ubi de differentia proportionis inter relegationem & condemnationem ad operas publicas in specie, dem Bestungs-Bau, verba hæc leguntur: Und kan keine eigentliche und proprie sic dicta proportio zwischen dem Bestungs-Bau und Landes-Verweisung durch menschlichen Verstand gefunden oder determiniret werden, sintemahlen die proportio, als ein terminus mathematicus nur ad numerum & figuram gehòrt, und also in applicatione ein Corpus physicum erfordert. id quod & in aliis pœnis verum esse non dissitebitur, qui varias pœnarum inter se relationes contemplantur.

Thef. 5.

Præmonendum vero putamus, quod de illa pœnarum commutatione, quam ex mera gratia quotidie obtinere videmus, principaliter nobis non sit sermo, siquidem eandem quilibet, superioritate territoriali gaudens, sine dubio impertiri potest, PINGIZER in *Qu. 8. n. 2.* NATTA *Tom. 3. Concl. 636. num. 75.* LIMNÆUS *de Jur. publ. Imp. Rom. Tom. 1. Lib. 4. cap. 8. n. 368.* DAMHOUDER in *Pract. Rer. Criminal. cap. 147. n. 1.* L. B. de LYNKER in *Resol. 376.* neque ulla tunc proportionis est ratio, siquidem hac princeps non indiget, neque ad mensuram gratiæ concessionem dimitti tenetur; licet sæpius attendat rationes mitigantes, quæ tamen in throno justitiæ ad mutationem pœnæ non sufficiunt. Sed de tali surrogatione pœnarum nobis est desudandum, quando scilicet princeps vel magistratus competens pœnam semel dictatam, vel ex merito dictandam, executioni mandare non vult ex justis causis motus, vel non potest, aded, ut potius aliam pœnam substituendam censeat. Quo in casu

nceps
heret
it, ut
& fa-
i fun-
entum
quam,
gique
ndelch-
ns ad
ex his
nd. tit.
a clas-
ia be-
ut de-
s. 106.
pract.

tionis
m de-
gatam
circum-
rogata
portio
i præ-
n mi-
P. 1.
suspe-
e juve
m, de
t mo-
obigui-
Eam
itiones
con-

casu quæritur, quamnam pœnam in locum prioris, sed nunc cessantis, surrogare debeat, & quomodo ex capite justitiæ aliam pœnam delinquenti imponere possit, ejus scilicet valoris, ut priori æquipolleat, & reo tanta passio per eam ultimato inflicta inferatur, quantum ex priori fuisset expertus, si locum habuisset, id quod a jure aggratiandi differt in eo, ut quidem tunc fieri soleat substitutio ex gratia, & ex causis in throno justitiæ non sufficientibus, hic vero & in nostro casu substitutio pœnæ ad delictum proportionata requiritur, ex causis in Jure fundatis ad surrogationem, quamvis hic ejus benevolentia non excludatur, vi cujus mavult posteriorem pœnam Reo infligere, æque justitiæ regulis consentaneam, ac si priorem elegisset. Hinc talis surrogatio pœnarum magis ad interpretationem Legum, & administrationem Justitiæ quam ad jus aggratiandi spectat, & etiam Juris Consulti eandem determinare possunt, quibus quippe interpretatio Legum est relicta, cum in eo Legem non relaxent, secundum quam hæc vel illa pœna foret infligenda, sed negent tantummodo, eandem hic locum invenire posse, & sic interpretem agant, HEIG *in lib. 2. Qu. 22. n. 34.* ZIEGLER *de Jur. Majestat. lib. 1. cap. 8. S. 12.* GRANZ *de defens. inquisit. cap. 8. memb. 2. n. 176.* ubi ita; *quoties igitur causa subest, quæ ad Legem, ex bono & æquo, temperandam per se satis esse potest, quod fere contingit tum, quando Legis Observatio Naturali rationi ipsiusque Llatæ sententiæ adversatur, non opus est dispensatione, sed ipso jure quis à Legis præcepto solutus est.* Quibus præmissis hanc Definitionem addimus, quod PROPORTIO in pœnarum surrogatione sit ÆSTIMATIO & DETERMINATIO JUSTA POENÆ EJUSDEM VALORIS & PASSIONIS QUÆ, IN LOCUM POENÆ PRIORIS DICTATÆ VEL DICTANDÆ, SED CESSANTIS, EX CAPITE JUSTITIÆ SURROGARI DEBET.

Thes. 6.

Cum autem de proportionem pœnæ surrogatæ nihil affirmari negative possit prius, quam quæstio decisa sit, cui nimirum competat surrogandi potestas, hanc ei attribuimus. penes quem facultas puniendi delicta rehdet, quippe talis surrogatio punitionis species, imo ipsa pœna est. Quod si itaque quis plenaria superioritate territoriali in aliqua ditione prævaleat, ita, ut ipsi tam regalia omnia, quam ipsa Jurisdicctio Criminalis inhæreat, nullum est dubium, quin non ex capite gratiæ solum, sed & ex capite Justitiæ aliam pœnam substituere possit, cum huic supe-

superioritati territoriali in pleno sensu & aggratiandi & puniendi potestas recte annumeretur. LANSIUS de Lege Regia th. 105. CARPZ. de L. Regia cap. 9. Sect. 11. n. 23. & Sect. 12. n. 13. BESOLD Class. 1. disp. Polit. 3. th. 14. HEIG P. 2. Qu. 22. n. 6. CARD. TUSCH Pract. Concl. lit. P. Concl. 695. n. 1. MEVIUS de Jure Lubec. Lib. 4. tit. 15. art. 1. num. 5. Quod si vero alius superioritate territoriali in aliqua ditione, alius vero Magistratus veniat, & vi competentis Jurisdictionis Criminalis potestatem quidem habet de Criminibus, secundum modum Legibus præscriptum judicandi, coercendique, non vero pœnam legibus definitam ex capite gratiæ aut remittendi aut minuendi, quippe quod illorum potestatem excedit, TIRAQUELL. ir. de pœn. temper. præfat. n. 2. & seqq. CARPZ. de L. Regia cap. 9. Sect. 11. n. 25. & seqq. jurisdictionalia enim & Regalia, seu jura majestatica quibus Jus aggratiandi superiorius annumeravimus, sunt nunquam confundenda, CARPZ. in tr. Crim. P. 3. qu. 150. n. 51. & Magistratus destitutus superioritate territoriali neque durius quid, neque remissius statuere potest. L. 1. §. 4. ad SCR. Turpill. L. 15. pr. ff. ad Municip. L. 8. C. ad L. Jul. de vi publ. & priv. L. 1. C. de desertor. L. ult. Cod. ad L. Jul. de vi publ. L. B. de LYNCKER in Resol. 376. WURMSER de Jur. aggrat. posit. 4. lit. 6. & D. PRÜSCHENCKEN de Jur. aggrat. n. 78. & mult. seqq. Et hoc non de totali solum remissione, sed & de partiali, seu pœnarum mitigatione est accipiendum, L. 8. §. fin. C. ad L. Jul. de vi publ. & priv. L. 3. C. ne sanct. bapt. iteretur, ideo Magistratus, cui tantummodo alta seu Criminalis competit Jurisdictio, mortis supplicium in mitiorem, fustigationis, relegationis, carceris aut pecuniariam ex gratia convertere nequit, WEHNER in observ. pract. voc. Cent. p. 574. eadem ex ratione pœnam mortis severiorem, lege expressa determinatam, in aliam mitiorem commutare non potest, Nov. 82. cap. 10. L. 15. pr. de pan. L. 1. §. 4. ad SCR. Turpill. neque pœnam alias non capitale remittere aut mitigare, WURMSER d. l. lit. d. p. 44. & PRÜSCHENCK all. diff. n. 87. & seqq. quia hoc æque ac illud Jus aggratiandi sapit; GRANZ. de defens. inquis. cap. 8. membr. 2. n. 360 & seqq. LAUTERBACH de Jure aggratiandi th. 3. DONAUER in diss. de transact. leg. cum reis del. de existim. per aggravat. pœn. th. 6. Hæc vero locum obtinent, quando de pœnarum remissione seu mitigatione gratiosa ventilatur quæstio, alia omnia autem dicenda veniunt, si ex capite Justitiæ pœna ordinaria & Legibus definita mitior infligenda

B

nunc
tenam
quipol
antam
atian-
& ex
tu sub
a Jure
cluda-
ustitiz
ogatio
m Ju-
andem
relicta
na fo-
venire
LEGLER
cap. 8.
Legem,
re con-
Llato-
ere quis
m ad-
ESTI-
SSIONIS
D CES-
negã
a furo-
di deli-
a pœna
qua di-
isdictio
tiz so-
m huic
supe-

genda est, id quod inferiori quoque magistratui ex justis causis denc-
gari nequit. THEODORIC, in *Coll. Crim. disp. 10. th. 7. lit. b.* HEIG. *lib. 2. qu. 22. n. 34. Et seqq.* MEV. *ad Jus Lubec. lib. 4. tit. 15. art. 5. n. 10. Et 15.* CARPZ, *in qu. Crim. 142. n. 20. Et seqq.* proinde hæc quoque nostra surrogatio pœ-
narum in pœnis arbitrariis, vel si necessitas id exigat, ipsi concedenda est,
quippe quæ non exercetur juris aggratiandi, sed justitiæ explendæ ergo,
secundum cujus ductum alia æque similis & rigorosa, non minor nec
mitior pœna, substituitur. MATTH. *de Crimin. ad lib. 48. tit. 18. cap. 4. n. 31.* CHLADENIUS *in disp. de arbit. Jud. in pœn. commut. §. 11. cum seqq.*
BÖHMER *in Elem. Jurispr. Crimin. Sect. 2. cap. 1. §. 14.* Hinc facultas
commutandi pœnas in alias hoc in sensu recte Criminali jurisdictioni
meroque imperio inhærere, dicitur a CARPZ. *in prax. Crim. qu. 1501 n. 49. Et p. 4. C. 47. d. 3.* HEIG. *lib. 2. Qu. 22. n. 23.* L. B. de LYN-
CKER *in decis. 225.* Ubi ita: *wer die Ober-Berichte hat / kan den
Staupenschlag gegen Erlegung einer multze erlassen:* RAUCHBAHR
lib. 2. qu. 8. num. 27. & specialiter in Electoratu Saxoniz id est rece-
ptum, & in RESOLUT. GRAVAM. *de A. 1661. tit. von Justitien Sachen*
§. 59. decisum, quod magistratus inferior pœnam fustigationis, relega-
tionis &c. mitigare, & in pœnam pecuniariam ad pios usus erogan-
dam convertere possit, uti contra FINKELTHAUSIUM *in Obs. 49.* negantem
defendunt STRYK *in usu mod. ad tit. de pœnis §. 11.* CHLADENIUS *in diss.
de arbit. Jud. in commut. pœn. th. 13.* qui Electoralem decisionem in-
ferunt. L. B. de LYNKER *in Resol. 384.* WERNHER *in p. 6. Obs. for. 365.*
nisi delicta adessent carnis, secundum rigorem LL. punienda, in
quibus cessat illa Electoralis concessio, & pœna promerita in pecunia-
riam converti tunc nequit, ne scilicet frequentius adulteria, multa tan-
tummodo expianda, committerentur, contra quæ tamen Electorales
Constitutiones severiores indixerunt pœnas. Ill. de BERGER *in Elect. Ju-
rispr. Crimin. cap. 1. th. 11. n. 3. pag. 30. Et in Oeconom. Juris lib. 3. tit. 11.
th. 4. not. 4.* CHLADENIUS *in dict. diss. §. 14.* Ill. D. a WERNHER *in P. 3.
Obs. for. 182. pag. 511. Et in P. 1. Enunc. 19.*

Th. 7.

Interdum Lex ipsa surrogationem instituit, & duas pœnas ejus-
dem naturæ, qualitatís, vel minimum valoris, alternative præfixit, quis
tunc

tunc eligere debeat, an magistratus an reus, non est inamena quaestio, in qua decidenda varie nostri Doctores distinguunt, & quidem verba sunt, vel directa ad iudicem vel ad reum, vel impersonaliter prolata; si sunt directa ad iudicem, v. g. *si quis comiserit tale maleficium, iudex faciat illum fustigari, vel condemnet in 10. ducatos*, minus habet dubii, quod tunc magistratui competat electio, quotiescunque enim verba ad creditorem diriguntur, qui hac in specie Magistratus, cui poenam debet reus, audit, toties etiam ejusdem est electio, *cap. 14. §. 2. de vii. & honest. Cleric. CLARUS in pract. Crim. lib. 5. §. fin. Qu. 85. n. 6. MENOCH de arbitr. Jud. Quest. Cas. 87. n. 6. CARPZ. Qu. Crim. 133. n. 51. Dn. a BERGER in Elect. Jurispr. Crim. c. 1. §. 11.* vel verba sunt directa ad delinquentem v. g. *Ille, qui fecerit tale maleficium, solvas 10. aureos, vel relaxet fisco tertiam partem bonorum*, tunc & ejusdem erit electio; quoties enim in alternativis obligationibus verba ad debitorem diriguntur, toties debitoris, qui hic reus & debitor poenae audit, est electio. *L. 10. ff. de Jur. dot. §. 6. MENOCH d. l. n. 17. GRANZ de defens. inquisit. cap. 7. membr. 4. n. 185. & seqq. BERGER d. l. Sin* vero verba fuerint impersonaliter prolata, tunc si utraque poena est corporalis, iudicis & domini territorialis est electio, *L. 8. §. 1. ff. de poen. ibique BRUNNEM. n. 2. GAIL. lib. 2. Obs. 84. n. 12. BLUMBLACHER ad Ord. Crim. art. 105. n. 2. CARPZ. P. 3. qu. crim. 133. n. 51. LYNCKER in Resol. 24.* si vero utraque est pecuniaria v. g. *pro furto sit poena decem aureorum vel amissionis tertie partis bonorum mobilium*, tunc benignior eo dedit sententia, quod reo electio non deneganda sit, *L. 32. ff. de poenis. ALCIAT. Reg. 3. praef. 45. CLARUS d. tr. & l. n. 6.* Si vero una poena est corporalis, alia vero pecuniaria, communiter reo electionem non competere dicunt, cum sic reus eligens semper eligeret poenam, quae minus haberet malum passionis, quam habuit malum actionis, adeo minus dispropotio inter poenam & delictum emergeret, quam evitare debet Magistratus, qui ex qualitate circumstantiarum dijudicat, quamam poena inter duas maxime commensurata, & delicto proportionata sit, *CLARUS d. l. n. 6. & 8. in fin. GRANZ d. tr. n. 190. THEODOR. in Coll. Crim. cap. 10. n. 33. SICHARD. ad L. 3. C. d. servis fugitiv. n. 14. BECHMANN in Tom. II. P. 2. Exot. Exercit. 12. ad tit. de poen. th. 61.* ubi praedictum, An vero reis ad ultimum supplicium damnatis indulgeri debeat & possit tantum, ut & ipsi genus mortis, quo percant, eligant,

gant, negatur in *L. 8. §. 1. ff. de pœnis*. ibi: quod præfides liberam mortis facultatem concedendi non habeant, ad quam legem vid. *MENOCH de arbit. iud. quest. cas. 87. in princ.* quanquam olim Aethiopes in usu habuerint, hanc tristem licentiam morituris concedere, uti scribit *ALEX. ab ALEXANDRO in Genial. Dier. l. 3. cap. 5. §. de Aegyptiis* idem annot. *DIODOR. lib. 3.* utrumque annotante *GOTHFREDO in not.* moribus tamen nostris & Christianis rectius exolevit, quia inter multas mortis species alia est altera convenientior delicto, quam evitando reus iterum disproportionem delictum inter & pœnam induceret, & plane indecorum esset, legere aliquid vel evitare ex eo, a quo in universum reus vellet excusari, quam rationem addit *VÔETIUS in comment. ad tit. de pœnis §. 4. & GROENEWEGEN ad d. l. 8. ff. de pœnis.*

Th. 8.

Jam Ordo nos deducit ad Objectum surrogationis, quibus scilicet pœnis alia substitui possunt, siquidem de proportione inter pœnam unam & alteram subsequentem nihil dici potest, quando prior est immutabilis. Ubiunque ergo adsunt pœnæ, circa quas, ne quidem ex capite gratiæ, aliqua mutatio contingere potest, circa illas etiam ex capite justitiæ vix surrogatio est licita. Quandoeunque nimirum LL. divinæ universales alicui delicto certam pœnam præfinit, illa neque tolli, neque remitti minui potest, cum DEUS istas LL. non ob solam Judaicam gentem, sed ex causis universalibus, ad conservationem totius generis humani tendentibus, tulerit, adeoque naturam & rationem Legum moralium in eo habeant, *BEYER in delineat. juris divin. nat. §. post. univers. c. 8. §. 25. cum seqq.* Harum itaque LL. cum principes sint ministri tantum, facile patet, pœnas, ab ipso DEO sancitas, Majestatica vel eidem analogica potestate immutari haud posse, graviter hoc demonstrante, *CARPZ. in qu. crim. 150. n. 30. ARUM. jur. publ. vol. 3. disc. 15. th. 13. BODINUS de Republ. lib. 1. cap. 10. BESOLD Polit. lib. 1. c. 3. §. 4. n. 2. ZIEGLER de juribus Majestatis lib. 1. cap. 5. §. 27. RECHENBERG de jure Principis Christiani agrat. circa homicidium per tot. HORN in C. 15. Resp. 54. per tot.* Propterea in homicidio doloso, tam simplici quam qualificato, (vid. *WERNHER in P. 4. Observ. 83. §. P. 7. Obs. 105. SCHROETER in disert. de patrocinio homicidarum. HANNEKENIUS*

NIUS in *diss. de jur. aggravat. circa homicid.* THOMAS. *de jure aggravandi Princ. Evangel. in causis homicid.* BEYER in *delineat. dist. c. 8. pos. 91. & c. 31. pos. 42.* GRANZ *de defens. inquis. c. 8. m. 2. p. 322. n. 92.* qui Autores & rationes pro & contra protulerunt, uti & in aliis in jure divino notatis pœnis nulla dispensatio locum habet, multo minus eorum conversio in multas pecuniarias vel minores, uti ex GERHARDO, BESOLDO, THEODORICO & pluribus aliis deduxit B. D. D. HARPPRECHT. in *dist. Conf. 49. n. 130.* adeoque hic applicari potest, quod jure civili dispositum legitur, ut nempe pœnæ persecutio judicis voluntati non mandetur, sed LL. auctoritati reservetur per *L. 1. §. 4. ff. ad SCtum Turpill. L. 244. ff. de V. S. L. 4. C. de L. Fab. de plagiaris.* VOET, *ad tit. de pœnis §. 4.* Contra, quando delictum quoddam jure civili est prohibitum, cujus pœna Lege merè positiva humana determinata fuit, tunc nullum dubium, quin is, cui potestas commutandi competit, eandem validè exercere, multo magis surrogationem casui obvienti applicare possit, *CARPEZ. qu. crim. 74. n. 93. & in Resp. Elector. lib. 5. Resp. 112.* LIMN. *de jure publico L. 4. c. 8. n. 254.* BRUNING *de var. Unvers. spec. concl. 28.* B. D. HARPPRECHT *laud. conf. n. 232.* Siquidem, quod Lege merè positiva introductum est, originem suam debet libero arbitrio cujusque Legislatoris, peculiaribus circumstantiis commoto, ad has vel illas LL. ferendas, id quod alii Legislatori, alias, vel eadem rationes fanciendi inveniendi, non denegari debet. Ex eadem causa profluit hoc, si quando delictum jure Naturæ vel divino positivo universali prohibitum, pœna autem in his juribus nulla, sed a cujuslibet Reipubl. moderatore tantum determinata sit, tunc pœna in totum non remitti quidem sed tamen commutari in aliam, sicque surrogatio non remitti quidem sed tamen commutari in aliam, sicque surrogatio eo facilius invenire locum potest, *KNIPSCHILD d. l. n. 18. & D. HARPPRECHT dist. conf. n. 133.* quia Legis consensus in puniendo exinde quidem apparet, determinatio vero cuique Legislatori libera relicta fuisse præsumitur. Brevis: ubi pœna certa L. definita universali reperitur, ibi omnis via commutationi & surrogationi diversi valoris præclusa censetur. Ubi vero pœna est arbitraria, ibi libertas judici relicta, quam pœnam, modò levioiorem, modò graviorem, pro varietate circumstantiarum velit eligere *L. 11. 14. 16. 25. ff. de pœnis THEODORIC. in Coll. Crim. cap. 10. apb. 2. n. 31.*

Ut vero rite procedat hæc surrogatio, removemus, imprimis, quando de pœnis pecuniariis surrogandis agimus, ante omnia avaritiam, matrem illam omnium Malorum fecundissimam. *Nov. 8. pref. Jurisdictiones enim non debent esse quæstuaræ, neque ad aucupium lucri directæ*, BALDUS *Vol. V. conf. 410. n. 1.* MERCKELBACH apud KLOCK. *tom. 1. conf. 22. n. 68.* Quamvis enim, instar legitimi vestigialis, haberi possent legitime pœnæ, ut homines formidinae hujus deterreantur a vitiiis, BORNIT. *de arar. l. 4. cap. 4.* LATHER *de Censu l. 2. cap. 5. n. 12.* tamen multæ pœnæque non ad commodum Reipublicæ, neque animo & voto pecuniam cumulandi, sive, ut lac & lanam præbeant, quod dicit COLEK *in tr. de proc. executivo P. 2. c. 1. n. 410.* sed mores civium corrigendi, imponi debent. *Can. prodest. caus. 23. qu. 5. Can. fraternitatis caus. 2. qu. 2. cap. 2. de sent. excommun. in 6.* & post plures D. D. HARPPRECHT *in dict. consil. n. 137.* & mult. *lqq.* quam in rem graviter loquitur L. B. de LYNCKER *in dec. Jen. 516.* ubi ita: *Es seye dahin zu trachten, nicht so wohl durch die Straffe sich zu bereichern, als vielmehr hinlängliche Mittel zu gebrauchen, den Ungehorsam abzuberechen, und daß etwann der penitent dergestalt sich bequemen werde.* Et *in dec. Jen. 1093.* his verbis utitur: *Gestalten ihme (den Richter) nicht zugestanden, eine multam immodicam, und zwar vor sich, ohne rechtliches und unpartheyisches Erkennen, anzusetzen, noch verantwortlich, eine schändliche Gewinnsucht mit der Justiz zu bemanteln, oder diese mit jener zu besetzen, auch Morneus und seine Nachkommen von diesem Sülffzen Geld schlechten Seegen, sondern ihnen vielmehr ein zehrendes Verderben zu erndten haben.* add. AHASHV. FRITSCHE *in Op. P. 4. tr. 9.* Discurs von verbotenen übermäßigen Geldbüßen, womit die Gerichts-Herren und deren Beamte die Unterthanen wider Gebühr belegen, nebst nöthiger Erinnerung, und Antricht, warum solche Unziemlichkeit zu vermeiden, und was bey Däurung der Geld-Straffe besonders in acht zu nehmen; *hinc omnes judices ab excessivis multis cessare debent, & si excessiva dicitur multa, ab ea appellari solet, per L. fin. C. de mod. mult. & tradita ANTONINI de AMATO P. 2. Resol. for. 72. n. 4. & 5.* Prudenter itaque judi-

ces, m
fibus e
cause
scant,
veniun
LUDOV
spurias
virtute
standa
tution

posita
nam
nemir
judici
tis or
surrog
succes
qualit
in cas
ad qu
bent
& tar
dicta
huma
rata
trin
volg
perfo
tum
conj
rame
recu

ces, maxime inferiores, & qui rerum non satis periti, agunt, si in casibus ejusmodi obvientibus peritiores & JCtos consulant, tum ut de causæ validitate, tum verò de quantitate multæ proportionata cognoscant, & judicium ferant, sin secus, nomine *Der Taschen-Richter* veniunt, in *Ord. Crimin. Bamberg. art. 272. & Brandenburgens. art. 281. Ludovici ad ordin. Crim. p. 299.* Removemus porro omnes alias causas spurias, illegitimas, judicisque officio adversarias, siquidem omnes Eæ virtutes in surrogando requiruntur, quæ judicem in principali pœna distanda comitatæ sunt, & ab omnibus vitiis abhortere debet in substitutione, quæ odio in prima constitutione habuit.

Th. 10.

Maxima autem prudentiæ & nostræ dissertationis pars in hoc est posita, ut in proportionem, quæ inter pœnam primitivam dictatam, & pœnam ei surrogatam est, recta incedamus via. Hujus monstratorem neminem habemus infallibilem, semper & ubique tutum, sed prudens judicis arbitrium provocamus, quod in colligendis rerum circumstantiis omnibus hic desudare debet. In genere quidem asserimus, quod, sicuti surrogatum sapere debet naturam ejus, cui surrogatur, ita etiam pœna, succedens in locum alterius pœnæ, debeat eodem valore, & eadem qualitate stipata esse. *JOH. ANTON RUBENS de potest. procurat. & defens. in causa crim. n. 295.* sed quisnam divinare poterit mensuræ centrum, ad quod pœna surrogata collimet? Ut tamen aliqua ex parte satisfiat, habemus pro certo, ut pœna surrogata ex capite justitiæ tantum valorem & tantum passionis malum involvere debeat, quantum in se prior pœna dictata, nunc verò cessans, continuit; Ad hoc dignoscendum, quoad humana infirmitas contingere potest, præcedat oportet cognitio accurata pœnæ præcedentis, post pœnæ subsequenter, & ex æstimatione vel legali, vel trinfeci, qui utramque consequitur, & ex æstimatione vel legali, vel vulgi, suos quidem producit natales, in applicatione verò ad varias personarum, delicti, loci, & temporis circumstantias, mirum quantum, certe tantum variat, ut nulla regula inde exculpi, vel hæc ars conjecturandi ad aliquam normam certam reduci possit. Tentabimus tamen, relicto cuique libero arbitrio, quid valeant humeri, quid ferre recusent, & ponemus certos casus, ubi distinctæ pœnæ delinquentibus dictatæ,

dictata, in quarum locum alia nunc surroganda sunt, quæ in pœnas capitales, corporis afflictivas non capitales, & pecuniarias dispeſcuntur.

Th. II.

- I. PRIMUS itaque CASUS hic esto. Si scil. quis promeruit ultimum supplicium & quo genere mortis plectendus sit, sententia jam sit dictata, iudex autem genus mortis in aliud mutare inclinæ, qualis sit inter duo genera mortis proportio, & quomodo illa ex capite iustitiæ sit commensuranda. Jam inter mortem quidem & mortem in se spectatam nulla datur proportio, inter genera verò mortis dantur quædam, quæ ubique vel non executioni mandari possunt, adeoque necessariò surrogationem requirunt, quædam verò atrociora, ignominiosiora, & extantiora reliquis censentur, ita ut substitutionem non admittant, sic in crimine infanticidii Iudex, ex concessione Nemesis Carolinæ in art. 131. in locum defossionis, stipite per corpus vivæ transfixo, in terram, ad desperationem evitandam, pœnam submersionis in aqua surrogare potest, si nimirum in illo loco fluminis commoditas id permittat, quo deficiente, vel etiam in quibusdam locis semper, pœna gladii dictata reperitur. CLASENIUS ad d. art. 131. p. 477. FROELICH a **Frölichburg** in Comment. ad Ordin. crimin. lib. 2. tit. 11. n. 2. ibique allegatus JULI, CLARUS §. parricid. LAUTERBACH in Differ. jur. civil. & Wariemp. quoad caus. crim. §. 25. n. 6. B. D. HARPPRECHT in cons. nov. 45. n. 118. D. D. SCHOEFF in Dec. 87. n. 12. quamvis pœna rotæ quoque imposta conspiciatur, in CARPZ. qu. crim. 10. n. 9. Similiter, quanquam furibus gulam laqueo strangendam Carolus V. iusserit, mulieres tamen in crimine furti in art. 159. & 162. a vilissimo illo, ignominiosissimo, fœdissimoque laquei supplicio exceptit, & pœnam submersionis, momentaneam saltem, substituit, in cujus locum plurimis in locis, hoc quoque in crimine, pœna gladii substituta legitur, in Resp. Epistol. quod refert TABOR in Racemat. crim. p. 527. ne scilicet ex furca pendentes, ob disfluentiam vestitûs, scandalo sint videntibus. In foro autem Saxonico adhuc suspenduntur, uti multis præjudiciis confirmat CARPZOV qu. crim. 82. n. 70. & 99. RICHTER. P. I. D. 1. n. 36. GRANTZ. dict. l. n. 35. & strictiori ligatura vel vestimento, metuendo minus honesto spectaculo, obviam iri posse videtur. Cæterum inter se disceptant, quænam

nam pœna, laquei vel gladii, sit dignior, & utra alteri præferenda? Utriusque præcellentiam non magnè habeo, interim pœna laquei inter atrociores pœnas referenda est meritò, cum majori apparatu, & crudeliori aspectu fures animam, faucibus occlusis, extrudant potius, quam efflent, (quare & informe genus moris dicitur,) & membra omnium ludibrio & injuriis tam æris quàm hominum exposita videantur, usque dum putredine consumta disfluant, GRANZ *d. tr. cap. 7. membr. 2. n. 20.* cum ex adverso in pœna gladii uno ictu anima ex ergastulo corporis dimittatur, &, nisi aggravantes circumstantiæ aliud suadeant, membra demandentur terræ, quo ipso memoriæ & facinus & facinorosus eximuntur. Licet itaque dentur, qui in excelsis mori, & a sole post mortem illustrari malint, de quorum gustu non disputamus, moratiores tamen gentes hanc pœnam ignominiosiore & majorem amputatione capitis habuerunt, hancque posteriorem nobilioribus, tanquam reservatum quoddam, dicitur, GLOSSA SAXONICA ad WETIC-BILD *art. 8. n. 16.* ibi: *Niuch nicht würdig der ehrliehen poen des Schwertts ic.* TIRAQUELL *de nobilitat. cap. 37. n. 153.* ZIERIZ, *ad Constitut. Criminal. art. 192. verb.* ut gladio &c. HEIG. *p. 2. Qu. 32. n. 45. & 46.* FARINAC. *de delict. & pœn. lib. 1. tit. 3. qu. 8. n. 85.* & præjudicium extat in Dn. à BERGER *Elect. Jurispr. Crim. p. 162.* ubi ad preces morituri die *Straffe des Strangs in die Schwertts-Straff aus Gnaden* convertirt worden, ex quo patescit, quod pœna gladii; pro mitiori habeatur. Itaque statuerunt, pœnam laquei in nobiles non cadere, quippe quâ vilioris tantum sortis homines puniantur, quam in rem pluribus commentatur MAURITIUS *de Nobil. Germ. th. 47.* qui inter Italos & Gallos de præcedentiâ hujus vel illius pœnæ litem motam commemorat. MARTHA *in Dig. noviss. Tom. 2. tit. de pœna cap. 57.* annotans ex *Vincentii de Franchis conf. 569.* quod in Regno Neapolitano Nobiles gladii, plebejus furcæ pœnâ puniatur. PHILIPPI *in usu pract. Instit. lib. 1. tit. 1. Ecl. 1. per tot.* CARPZ. *in Qu. Crim. 82. n. 61.* MÜLLER ad STRUV. *Exerc. 1. th. 18. in f.* B. D. D. GRASS. *in Diss. de excep. nobil. th. 23. in fine,* qui, positis certis circumstantiis, hanc exceptionem prodesse contendunt, JUL. CLAR. *lib. 5. Sentent. §. ult. qu. 60. n. ult.* GRANZ. *d. l. n. 35.* non minus autem in hac ipsa pœna laquei deprehendimus antiqui Juris aliquam surrogationem, cum pœna hæc laquei, vel, uti *L. 9. §. 11. L. 28. pr. l. 38. §. 1. ff. de pœn.* nominatur, fur-

furcæ, fuerit substituta in locum pœnæ Crucis, quæ à Constantino ex veneratione Crucis, in qua Christus passus est, fuit sublata, de quo, & an Tribonianus violentam hic adhibuerit manum, videri potest *WISSENBACH in Emblem. Triboniani*, & *BECHMANN in Tom. 2. P. 2. Exoter. Exerc. 11. ad lib. 48. n. 54. p. 268. addatur HEINECCIUS in Antiquit. Rom. ad Inst. lib. 4. tit. 18. §. 10. & TENZEL de eo, quod iustum est circa pœn. furcar. ib. 3.* Hæc itaque Pœna laquei, vel alia atrocior, rotæ, vel diffractionis in membra, non potest surrogari in locum pœnæ gladii, quia ex hæcenus deductis magna proportio inter hæc duo mortis genera conspicitur, neque indistinctè illa nobilium vel honestiorum quispiam effici potest, quia, uti nobilitas distinctionem parit à plebe, ita & proportione qualitatis hominum habita, pœna levior, quam in plebejo, locum hic sibi vindicat, nisi aliter statutum, vel per observantiam introductum sit. Porro aliquando in ipsa executionis formula præscripta occurrunt, quæ in proportione dimittenda attendi merentur, ut, si adornetur decollatio in loco privato, non publico, item tempore nocturno, non diurno, quæ ad mitigationem pœnæ faciunt, præcipuè in nobilibus, quorum famæ hoc modo parcitur. Non tamen indistinctè pœnæ genus semel dictatum ad preces morituri mutari debet. L. B. de *LYNKER in Resol. 402.* ubi præjudicium,

Thef. 12.

- II. SECUNDUM CASUM ita figuramus. Si scilicet quis ad pœnam mortis sustinendam fuit condemnatus, Iudex verò, in casibus, ubi transmutatio est licita, eandem in aliam pœnam corporis afflictivam convertere velit, qualisnam pœna eligenda tunc veniat, ut priori pœnæ mortis proportionata dici mereatur. Sunt, qui pœnam perpetui carceris mortis æquiparant, & pro capitali habent, *CARPZ. in Qu. Crim. 111. num. 57. & Qu. 53. n. 25. DAMHOUDER rer. crimin. prax. cap. 16. n. 2. HIPPOLITH. de MARSIL. pract. in §. attingat &c. n. 30. MATTH. de Crim. ad lib. 48. tit. 18. n. 13. TREÜTLER Vol. 1. Disp. 3. ib. 5. Lit. E.* quia in carceratus vivit, ac si esset mortuus, & exturbatus è numero viventium esse videtur, cui in carcere est moriendum, cuius sententiæ patronos plures allegat, B. D. D. *HARPPA. in Conf. nov. 83. n. 154. & mult. seqq.* Sed falli dicuntur, cum neque amissionem vitæ necessario inferat, ex qua

qua tamen pœna aliqua, strictè loquendo, capitalis dicatur, neque omnis spes liberationis eualet, cui sæpius eventus respondit, quare hanc pœnam quidem grauiorem relegatione, minorem tamen capitali habuerunt, HILLIGER AD DONELLUM *Lib. 18. cap. 11. lit. E. GAIL. lib. 1. Obs. 133.* SCHOEPPER in *Diff. de pœn. ministr. stat. propt. culp. latam n. 35. & segg.* THEODORIC. in *Coll. crim. cap. 10. aphor. 2. n. 8.* L. B. de LYNKER in *Resol. 24.* qui tamen eandem non multo minorem capitis pœna æstimat, FARINAC. *Vol. 8. Crim. qu. 193. §. 6. n. 104.* Sunt alii, qui fustigationem ipsam pro grandi, & morti simili reputant pœnâ, LUDOVICUS in *Decis. Lucens. 1. n. 24.* BESOLD in *conf. 52. n. 27.* Sed falluntur & illi, quia talis pœna saltem dicitur morti proxima, B. D. D. HARPPRECHT in *Conf. 10. n. 180.* & mortem naturalem non accelerat, neque vitam naturalem aufert, L. 2. ff. de *publ. iudic. L. 2. pr. L. 28. §. 2. de pœnis, L. 4. in princ. Si quis caut. L. 6. §. 6. de ini. rupt. irr. rest. GEDDEUS de contrab. Stipul. cap. 6. concl. 12. n. 134.* & CLARUS in *Qu. 69. n. 7. §. fin.* MENOCH. de *arbitr. iud. Qq. Vol. 1. cas. 86. n. 15.* THEOD. d. l. num. 7. Sunt alii, qui mutilationem membri pœnæ mortis æquiparant, præcipuè illius, quo destituti miselli, neque sibi, neque suis alimenta necessaria comparare possunt, ZILETTUS D. VENETUS in *Tom. 2. conf. crim. 69. n. 37.* MATTH. de *crimib. ad L. 48. tit. 10. n. 17.* Sed & his dicam scribit, THEODOR. d. l. sunt porro, qui pœnam privationis omnium bonorum causæ criminali æquiparant, quia bona alter sanguis vel altera vita dicuntur, GLOSS. in *L. 14. C. de advocat. diverfor. iudic. pluribus hoc affirmante ALVAREZ. de VELASCO de privat. pauper. p. 1. qu. 51. n. 19.* maximè, si accedat bannum perpetuum, ZILETTUS in *Tom. 1. conf. 90. n. 10.* RUBEUS de *potest. procurat. & defens. in caus. criminal. n. 141.* Sed & horum sententia ex prioribus adductis suspecta videtur. Sunt tandem, qui pœnam capitalem sustinere credunt eum, cui distatur relegatio perpetua ad ergastula nautica, vel ad tiremes, DAMHOUDER in *pract. crim. cap. 151. per tot.* quæ pœna nostris moribus non inusitata est, ROMANUS in *Diff. de perrara pœna ad Tiremes in const. Elect. Sax. nov. 7. & 8. de finitâ.* Nobis, si quid autumare licet, videtur, exactam, maximè, si ex capite iustitiæ agitur, proportionem inter mortem & pœnam corporis afflictivam non dari, cum vitâ nihil sit pretiosius, & Doctores in casu mutandæ pœnæ capitalis negent, eam in aliam pœnam corporis afflictivam converti posse, sed pecuniariam statui debere.

GRAMMAT. *Decis.* 97. n. 9. & *Conf.* 39. n. 4. NEVIZANUS *in conf.* 75. n. 7. HIPPOC. de MARSIL. *in pr. crim.* §. quoniam, n. 95. & *conf.* 24. 25. 30. & 32. ubi fuse. Quin verò pœna perpetui Carceris, vel condemnatio in perpetuum ad triremes, quæ pœnæ invicem sunt commutabiles, BECHMANN *in Coll. ad Pand. P. 2. Exoter. Exer. ad tit. de pœn* n. 82. non sit pœna, pro qualitate personarum, sæpius ipsa morte asperior, ita, ut vita ipsis sit supplicium, mors solatium, vix dubitari potest, & proinde talis pœnæ commutatio non adeo à recto tramite abluens videtur, siquidem in proportione ponderanda omnis ad amulsum æqualitas non inveniri potest, & à Doctoribus annotatum videmus, quod etiam fastigatio cum missione in exilium, item pœna triremium delinquentibus morte plectendis sæpius dictata fuerit. JUL. CLAR. *in pr. crim.* §. *fin. Qu. 85. ad fin.* MARTHA *in ff. noviss. Tom. 2. Tit. de pœna: cap. 25.* ubi praxin Neapolitanam, status Ecclesiastici, & ex Perri Caballi *Resol. 135.* Hetruriæ adducit, MOLLER *Semestr. lib. 3. cap. 20.* ubi allegat, quod in Scabinatu Lipsiensi ultra hominum memoriam ita fuerit observatum, & Comitum de Greiffenfeld, Daniæ Cancellarium ab initio ad mortem condemnatum, postmodum ad perpetuos carceres Tronthemium abductum, refert ex ZIEGLER. *historischen Labyrinth* n. 326. SCHOEPPER *in diss. de pœn. min. stat. propter lat. culp. c. 3. n. 33.* imo SIMON *in praesid. Acad. Part. 2. diss. 7. de ergaster. discipl. §. 8.* addit, quod condemnatio ad ergasteria loco mortis cum magno Reipubl. commodo surrogari possit.

Thef. 13.

III. TERTIUS CASUS ita se habet. Si quis ad mortis supplicium fuit condemnatus, vel ad ductum legis condemnandus demum, Judex verò hoc in pœnam pecuniariam velit commutare, & quidem ita, ut, quoad ejus fieri possit, pœna postrema priori fiat similis, quamnam summam, ad proportionem efficiendam, exigere possit Judex? Arbitramur, nec hic aliquam mensuram & normam, ad quam, assignari posse, sed ex variis circumstantiis colligendum, quousque proportio tendat, quia inter pœnam corporis afflictivam, ejus maxima species est mors, & pecuniariam hæc proportio idèd non datur, quoniam minima pœna corporis afflictiva quavis pecuniaria est gravior, adeoque à minori ad majus va-

let arg
c. 6. n
B. D.
leg. cr
pœna
rias m
que c
ximè
na m
der f
Ver
quo
aliqu
sumi
eader
diver
com
117.
144.
hoc
illiu
Sele
lege
gali
ad E
HER
spe
Em
Res
nen
stil
à 2
con
tr.
qu

tuti. Ex quibus patet, proportionem ex qualitate casus obvenientis demum dijudicandam esse, ita tamen, ut talis commutatio, quippe ex capite justitiæ, concedenda, non minus vel non multo minus malum passionis delinquenti inferat, ac passurus fuisset, si priorem sustinisset pœnam, & ut pœna subsequens pecuniaria, tanta gravitate & severitate commixta sit, ut, utrum mori, vel in miserabili egestate vitam ducere malit, dubius hæreat, vel si nobilis antea in dignitate constitutus, & honoribus conspicuus fuerit, ut detrudatur in miseram & contemnendam conditionem, in cujus evitacionem mallet mortem appetere, sicuti contingit illi, cui loco pœnæ mortis subeundæ, depositio ab omnibus officiis & confiscatio omnium bonorum fuit dictata, qualem casum memorat SCHOEPPERER *in diss. de pœn. ministr. stat. propter culpam lat. c. 3. §. 44. & in Responso annexo, p. 19.* vel si ferocioris animi, ut pro constantia & animi qualitate durius puniatur, quam qui timidioris animi esse reperitur.

Thef. 14.

IV. est, sicque se offert CASUS QUARTUS, eo tendens, an scilicet, si pœna corporis afflictiva non capitalis fuerit dictata, & postea Judex ex capite Justitiæ aliam capitalem surrogare velit, quænam proportio hîc sit attendenda; Nullam hîc dari puto, quia mors est finis omnium Proportionum, quæ durationem pœnæ, passionem, & ejus gravitatem in reïs viventibus adhuc præsupponunt; Hoc vero sicco pede non prætereundum, quod, licet aliquis reorum mortem nondum promeruerit, eo tamen audaciæ & impietatis processerit, ut pro incorrigibili habeatur, in eum pœna ultimi supplicii, per modum privilegii pœnalis, ob bonum publicum. animadverti possit, siquidem privilegium non hoc saltem dicitur, si quid Princeps alicui ob meritum indulgeat, vel citra exemplum alicui subveniat, verum etiam illud, si quam pœnam irroget, graviolem videlicet pœna ordinaria, propter exemplum, & textum expressum in *L. 1. §. 2. de constit. princip. §. 6. Inst. de jur. nat. gent. & civil.* eo, quod utique privilegia non saltem pro aliquo, sed & contra aliquem ferri possint, ut tum exemplo hujusmodi a Pompejo in Milonem, & in Cicronem à Clodio latorum privilegiorum illustrat

VIN-

VINNI
L. 16.
B. D.
§. 37.
& mu
reo, in
conju
nus h
75. n.
HORP
cap. 2.

Si qu
Judex
gener
siderat
nas co
rum a
liqua
Jam
scient
alias
legati
traria
Ill. d
cultu
liber
weis
Unt
nen
Fren
don
Die

VINNIVS ad §. 6. n. 5. *Instit. d. tit. tum ex L. 40. pr. ff. de condit. incl. L. 16. §. fin. ff. de pœn. L. 5. §. 1. C. ad L. Jul. Majest. satis evincitur.*
 B. D. LAUTERBACH in *Coll. Theor. pract. ad tit. pand. de constit. Principum*
 §. 37. & notabilem casum refert B. D. HARPPRECHT in *Resp. 53. n. 114.*
 & *mult. seqq.* ubi de fure multorum delictorum, licet non capitalium,
 reo, ita pronuciari posse statuit, & in crimine incestus cum adulterio
 conjuncti idem locum habere commonstrat. in *Resp. 72. n. 99.* nec mi-
 nus hoc observandum esse in crimine falsificationis vini tradit in *Resp.*
75. n. 273. & mult. seqq. add. PHILIPPI in *usu pract. Instit. lib. 1. ecloga 17.*
 HOPPIUS in *Comment. ad Inst. §. 6. dicit. tit. WÖLKER de priviil. odiosis*
cap. 2. §. 5.

Thef. 15.

Utilior Quæstio se prodit in CASU QUINTO, qui hujus tenoris est: V.
 Si quis ad sustinendam pœnam corporis afflictivam fuerit condemnatus,
 Judex autem, ex capite Justitiæ, eandem in aliam ejusdem commatis &
 generis transferre velit, quænam proportio inter duas has species sit con-
 sideranda? cujus Decisioni hoc præmittimus, quod nos in eo sensu pœ-
 nas corporales corporisve afflictivas intelligamus, ut non solum sub ea-
 rum ambitu pœnas ignominiosas & famæ notam inurentes, sed etiam re-
 liquas, corpus immediato aliquo cruciatu non affligentes, includamus.
 Jam dantur casus, ubi Judex, qui secundum ILL. BERGERUM duos sales,
 scientiæ & conscientiæ, possideat oportet, necessitate quadam adigitur,
 alias pœnas in aliarum locum surrogandi, e. g. ubi finis pœnarum per re-
 legationem aut carcerem obtineri nequit, numellarum aliâve pœna atbi-
 traria, pro qualitate delicti, potest substitui, quo de casu consulendus est
 Ill. de WERNHER in *Select. Obs. for. P. 2. Obs. 447.* ubi ex responso Fa-
 cultatis Wittebergenfis de Anno 1709. hoc addacit: So mögen bey
 überhand nehmenden Diebereyen, in Ansehung, daß die Landes Ver-
 weisung bey Denen, in Marggrasthum Ober-Lausitz eingeführten Erb-
 Unterthanen mehr dem Gerichtsherrn, der dardurch einen Untertha-
 nen verlieret, zum Schaden, als dem Unterthan, der dardurch seine
 Freyheit erlanget, zur Straffe gerechet, und die Gefängnis sonstien
 von Denen verstockten Delinquenten mehr für eine Ruhe von ihrer
 Dienst-Arbeit, als eine Straffe geachtet wird, und daher beede schlech-
 ten

ten effect thun, die Verbrecher, nach Befinden der Umstände, auf vor-
 gehendes rechtliches Erkenntnuß mit anderer Straffe des Prangers,
 und Züchtigung mit Ruthen wohl belegt werden: Alterum Präjudi-
 cium ejusdem facultatis de Anno 1642. annotatur ab Ill BERGERO in
Supplem. ad Elect. Jurispr. Crim. P. 1. Obs. 5. p. 380. id quod & antea
p. 372. Scabini Lipsiensis, & p. 377. Facultas Juridica Lipsiensis mo-
 nuerunt: Nachdem aber gleichwohlen die Erfahrung bezeuget, daß die
 jenigen, so bey jetziger laydigen Unruh des Landes verwiesen worden
 sich alsobalden beym Kriegs-Wesen unterhalten, oder zu denen Reichs-
 Feinden treten, und ihres geschwornen Urpheids ungeachtet wiederum
 in das Land kommen, die Obrigkeiten und Gerichten, unter denen
 sie gefessen, aufs heftigste anseinden, und bey denen feindlichen Ein-
 fällen mit Raub, Brand und Verrätherey öftters ein solch Unheil
 stiften helfen, daß das Land, und die unschuldige Leut mehr Straff
 und Ungemach leyden müssen, als solche verwiesene Personen selbst:
 So wird dafür geachtet, es solte jetziger Zeit Beschaffenheit nach nicht
 unrathsam seyn, wann zu Verhütung grossen Übels mit denen Staus-
 penschlägen und Landes-Verweisungen behutsam verfahren, oder gar
 damit inngehalten würde 2c. 2c.

Thec. 16.

Ut verò ad species descendamus inter penas corporis afflictivas
 non capitales, ubiassissima est castigatio cum perpetua relegatione, quam,
 supra diximus, morti esse proximam, &, uti loqui amant, die erste
 Wehhe zum Galgen 2c. &, quando cum infamia est conjuncta, eo cer-
 tior asperior, quia & ipsa infamia sola penæ mortis assimilatur, L. 9.
ff. de manum. vind. ibique DDres, & fama omni commodo pecuniario
videtur præferenda, L. 26. pr. ff. si quis omis. caus. ejusque amissio gra-
vidior est amissione oculorum L. 8. C. de Decurion. imo ipsius vitæ juxta
illud dicitur, fama & vita pari passu ambulant, L. 8. §. 2. in fin. ff.
quod met. caus. GAIL. lib. 2. Obs. 100. n. 5. & seqq. BESOLD in Conf. 158.
num. 65. Hanc penam castigationis surrogatam esse, in terris Protestan-
tium detrusioni in monasterium olim receptæ, tradunt CARPZ. P. 2.
Qu Crim. 53. n. 29. RITTERSHUS. in consil. Altorff. 82. n. 17. quæ & ipsa
 substituta fuit in locum deportationis ab Imperatoribus Christianis,
 CARPZZ.

CARP
 serit
 sint
 imo
 art. 1
 BECH
 BODIN
 esse
 tio
 cas, v
 gat
 6. 23
 tas, 1
 in ali
 tunde
 nas co
 cepti
 exprin
 quien
 äure,
 les iri
 modo
 flu, n
 major
 Carce
 rate
 pena
 ex qu
 quest
 abiri
 culta
 quo
 Nob
 n. 24
 RIT.
 3. n.

CARPPZ P. 1. Qu. Crim. 2. §. 6. & 7. BOECLERUS de poenis th. 35. & as-
 feritur, quod hodierni fustigati deportatis & in metallum condemnatis
 sint æquiparandi, arg. L. 7. §. 2. ff. de interd. & releg. L. 7. ff. de poen.
 imo fustigatio membrorum abscissioni æquiparatur. Ord. Carol. Crim.
 art. 196. & hanc leviozem illa judicarunt Veteres Saxonix Doctores
 BECHMANN dict. Comment. p. 2. Exoter. Exerc. 11. ad tit. de poen. n. 73.
 BODINUS de fustigat. iniquo usu hodierno per tot: ubi caute procedendum
 esse hac in poena dictanda monet, & in Electoratu Luneburgico fustiga-
 tio est abolita, & in condemnationem perpetuam vel ad operas publi-
 cas, vel ad ergastula commutata, vi Edictorum Electoralium, quæ alle-
 gat ESAIAS PUFFENDORFF In Introd. in proc. Crimin. Luneburg.
 c. 23. §. 4. Hinc à tam severa poena exceptit aliquos Digni-
 tas, Honestas, & Nobilitas, & hoc in casu conspicitur mutatio
 in aliam poenam ratione dignitatis parem facta, quia per eam tan-
 tumdem ipsorum dignitati decedere creditur, quantum aliis ob pœ-
 nas corporales decedit. MATTH. STEPHANI de nobil. cap. 5. n. 49. Coc-
 CEJI de excess. poen. ordin. cap. 2. n. 19. & 20. quam proportionem melius
 exprimit MAURITIUS in dict. diss. de nobil. Germ. th. 41. Ceterum, in-
 quiens, ut mentem nostram paucis explicemus, poena ad invicem vel abstra-
 ctive, ac quales in se circa relationem ad personas sunt, vel concrete, ac qua-
 les irrogantur Titio vel Sejo, Nobili vel Plebejo considerari possunt. Priori
 modo poena fustigationis in abstracto atque nullo habito ad personam respe-
 ctu, nuda ac ab hujusmodi ad certum individuum relatione separata semper
 major est poena carceris eodem modo considerata, at in concreto considerata
 Carceris poena, quatenus irrogatur Viro Generoso ac nobili, sæpe quanti-
 tate eadem est, ac perinde gravis illi, ac vilis conditionis homini fustigationis
 poena &c. idcirco fustigari nobiles non posse plures contendunt, arg. L. 5. C.
 ex quib. caus. infam. AZEVEDO Cons. 39. num. 1. BOERIUS in tr. de Sedir.
 quest. 7. n. 50. COCCÉJI d. l. n. 20. Sed hoc casu vel telegatione vel alia
 arbitraria poenâ pecuniendos existimant, quam sententiam secuta est Fa-
 cultas Juridica Jenensis, MATTH. COLER P. 1. Decis. 155. n. 19. 20. segg.
 quo Casu tamen ante hac Scabinos Lipsienfes Anno 1584. etiam
 Nobili amputationem manûs dictitalse notat BERLICH p. 4. Concl. pr. 20.
 n. 24. quem cum CARPPZ. P. 3. Qu. Crim. 129. num. 38. allegat MAU-
 RIT. d. l. th. 41. SCHÖPFER in Disp. de poen. min. stat. prop. culp. lat. cap.
 3. n. 30. STRYCK in usu mod. ad tit. de his, qui not. inf. th. 13. Hanc
 que

que dignitatem non tam tantum quæ generis est & familiæ, sed & quæ est scientiæ sive literarum ad surrogationem pœnæ multum conferre, dicunt COCCEJI *d. l.* & PUFFENDORFF *d. l. c. 25. §. 34.* quem ad modum quoque respondit L. B. de LYNCKER *in Resol. 24.* quod scilicet hodiernis moribus fustigatio in studiosis & honoratioribus licitè commutetur in additionem ad triremes, vel militiæ perpetuæ contra Turcas, vel pœnæ perpetui Carceris, quæ pœnæ quidem severiores ipsa fustigatione, transitoria quippe, videntur, sed in consideratione ad dignitatem personæ, quæ patitur, & ictus fustium pro maxima habet ignominia, tanquam pœnam plebejorum, non difficulter aliqua æqualitas, positis ponendis, erui potest. Porro fustigatio surrogationem patitur in mulieribus gravidis, licet in carcere impregnatis, quæ, usque dum fuerint enixæ, pœna corporali aliqua affici non possunt, per *L. 3. ff. de pœn. l. 18. ff. de stat. Hom. PAULUS in recept. Sentent. lib. 1. tit. 12. §. 5. BRISSON. in antiquit. lib. 2. cap. 20. MÜLLER de Jure prægnantium cap. 4. th. 13. D. D. SCHOEFFE in Decis. 320. num. 14.* quæ causa verò magis ad favorem partûs, quam delinquentium foeminarum, pertinet. Circa milites hoc quoque observari dicit L. B. de LYNCKER *in Decis. 196.* quod in delictis non militaribus pœnæ communiter obtinentes dicuntur, uti fustigatio & relegatio, quando verò ad pœnas militares respectus habetur, pronunciat; *Es seye die hohe Landes Fürstliche Obrigkeit den Staupenschlag in eine andere derselbigen fast gleiche Straffe der Spigruthen, und die Relegation in die Schließung auf etliche Stunden an den Pfahl zu verwandlen wohl besught, cujus rei notabile quoque exemplum refert, D. JOH. CHRIST. FRITSCH in seinen seltsamen, jedoch wahrhaftigen Geschichten p. 1. histor. 7. p. 241. Es seqq. ubi Decano militari, qui adulterium cum incestu commisit, & fustigationis pœnam pati debuisset, hæc ita ex Responso FACULTATIS JENENSIS fuit immutata, daß er nach vorher ausgestandenen 4. mahligen Gassenföhren, und so vielmahligen Lauffen auf 8. Tage in das Zucht-Haus gebracht, und so dann von dem Regiment, und aus dem Lande fortgeschaffet werden solle. Elegantius Exemplum pœnæ fustigationis in aliam pœnam translata exhibet Rescriptum Serenissimi Witttembergiæ Ducis JOHANNIS FRIDERICI, quod transcripsit BESOLD *in Thesaur. pract. voc. Ruthen Aushauen, & valde deprædicant JUSTUS OLDEKOPF in decad. 2. Qu. 10. n. ult. & STRYCK in usu modern. ad tit. de pœn. th. 4. vi.**

vi cujus opifices, delinquentes licet, loco fustigationis condemnantur in
operas publicas, ut sibi suisque victum eo melius parare possint, uti quo-
tidie in hoc Ducatu practicum memini. vid. D. D. HARPPR. in Resp. 73.
n. 356. D. D. SCHOEPPF. in Decis. 169. num. 10. & in diss. de proc. crim. cant.
instituendo abbrev. & fin. §. 40. & L. B. de LYNKER in Resol. 645. pœnam
ignominiosam in opificibus aliquando justo duriorem esse pronunciat.
Quænam verò computatio annorum, per quorum spatium in operis pu-
blicis commorari debeant, in respectu aliqualis exæquationis cum pœna
fustigationis sit faciendâ, iterum definitum non est, sed prudentis Judicis
arbitrio relinquitur, quorsum faciunt Responsa Facultatum LIPSÏENSIS &
WITTEBERGENSIS notata ab Ill. BERGERO in Supplem. ad Elect. Jurispr. Crim.
Obs. s. p. 372. 380. & 383. ubi ætatem, Sexum, personarum qualitatem &
conditionem, vitam anteaactam, Tempus & locum in surrogatione pœ-
narum attendenda docent. Sic minorenni, seducto parentum
& fratrum exemplo, furi bursipetæ, operæ publicæ decennales, &
alii ejusdem criminis reo eadem, usque ad Principis aggratiationem,
fuerunt injunctæ, a D. D. HARPPR. in Conf. 10. n. 73. & 197. ubi &
præjudicium Facultatis Francofurtensis ejusmodi sacculares ad vicenna-
les operas damnantis refert ex STRYCKIO diss. de Saccular. cap. 4. n. 26. &
aliud præjudicium in fure, & simul adulterii reo, cui fustigatio dictata
quidem, sed ad triennales operas, in drey Jahre Vestungs-Bau Ar-
beit, mutata fuit, annotavit THÖNNIKER in Advoc. prudent. cap. 17.
pag. 288. Et quidem pro gravitate delicti interdum, mit oder ohne
Springen oder Schellen, & interdum, si seripetæ sunt, cornua py-
gargorum & Cervorum, Reh, und Hirsch-Gewichte, cucullis affigun-
tur, prout in Anno 1705. in Ducatu Württemberg. hoc Edictum emana-
vit: Und wir dahero gnädigst resolvirt haben, diese Schellenwerck's
Straffe, um vorgedachten Zweck, (die Correction nemlich
der Bestraffenden, und Abschreckung anderer von solchen Lastern)
desto eherder zu erhalten, nach dem Exempel anderer Policey-Ordnun-
gen dergestalten zu exaggeriren, daß künfftighin die ad opus publi-
cum condemnirte Delinquenten, und zwar die Wilderer besondere Kap-
pen mit Schellen und Rehe-Gewicht tragen, auch nach Proportion
des Verbrechens an einem Schubfarren angeschmiedet werden, und
dann so Nachts als Tags, doch, daß sie darbey des Nachts ligen
und schlaffen können, gelassen, die andere mit dem Schellenwerck zu
D 2 bes

ed &
con-
S. 34.
in Re-
udio-
remes,
quæ
entur,
Aus fu-
n, non
sufsi-
ere im-
a affici
recept.
LILLEN
um. 14.
formi-
B. de
muni-
ad pœ-
landes
gen fast
Schließ
befught
Tschu in
p. 24.
iur, &
ULTATIS
mahis
in das
aus dem
sufsi-
ni Würt-
thesaur.
LDEKOPP
en. th. 4.
vi.

bestrafen seyende Delinquenten aber, die keine Wilberer sind, nach befinden auch also mit Rappen von Schellen (doch ohne Gewicht) an Schubkarren angeschmiedet werden sollen; Als haben ic. Cùm verò crescentibus delictis etiam pœnæ debeant crescere, & infecuta incorrigibilitate clementia concedi solita rectissime denegetur, suo modo Fridericianum Rescriptum aliquatenus restrictum fuit in alio Edicto den 2. Jan. 1730. ad Facultatem Juridicam emanato: id quod, ut omnibus pateat, hic inserere, non dubitavimus, & hujus tenoris est in partibus concernentibus: Wir haben schon mehrmahlen gnädigst wahrgenommen, was massen das hiebevör in favorem der Handwerks-Genossen emanirte Rescriptum Fridericianum, daß nahmlichen bey selbigem, damit sie noch Handwerks fähig verbleiben möchten, anstatt der Leibes Straffe ehender auf ein opus publicum zu reflectiren. ic. in denen disfalls jezurweilen vorkommenden Fällen fast abtirt zu werden beginne; Gleichwohlen aber dasselbe so schlechterdingen pro seuto nequitia nicht angesehen, vielweniger denen Delinquenten so indistincte zu strafen kommen kan, mithin wir gnädigst wollen, daß in das künfftige nach denen in ejusmodi casibus sich dann und wann äusserenden Umständen pro qualitate delictorum jenes in einer mäßigen Application beobachtet, und eben nicht so strict pro ratione decidendi attendiret werden solle; Als lassen Wir Euch solche unsere gnädigste Willens Meynung, gleich auch bereits an die Collegia unserer Fürstl. Cansley beschehen, hiermit zu dem Ende gnädigst unverhalten, damit Ihr Euch, in künftigen Fällen bey Stellung der Consiliorum darnach behörig zu richten wissen möget ic. prout etiam, ex justissima causa, interdum etiam opificibus fustigatio dictata ab Inclayta Facultate, testibus MAURIT. *Consil. Tub. 9. n. 35. & 36. B. D. D. GRASS. in Collat. Jur. Civ. cum Rec. Imp. Sess. 13. p. 667. Aliquando etiam facinorosis impuberibus, fustigationem promittentibus, ubi probabiles circumstantiæ lubrici ætatis aliquid suadent dandum, L. 37. ff de minor. §. 1. SANDE lib. 5. decis. frisc. tit. 9. defm. 4. FACHINÆUS Controv lib. 1. cap. 71. MENOCH de arbit. Judd. Q. lib. 2. Cas. 329. MATTH. de Crim. in Prolegom. cap. 7. n. 2. 3. & 4. ea in aliama castigationem reperitur immutata, sic in casu furti domestici à fratre committi castigatio in Carcere cum perpetua relegatione est dictata. WERNER in P. 6. Obs. 458. quod semper usu fieri notant BECHMANN in Comment. ad Pand. T. 2. P. 2. Exerc. ad lib. 48. n. 71. quò cum confertur à Rrr*

merentur SCHULZ de delict. puerorum, & STRYCK in disp. de pœnis impu-
berum, ubi cap. 4. plura præjudicia impuberum in carcere virgis per li-
ctorem castigatorum deprehenduntur, quibus addi potest præjudicium
à RITTERSHUSIO allegatum in Conf. Altorffino 82. per tot. ubi privignæ
cum vitrico adulterium committenti castigatio in carcere virgis cum
relegatione fuit dictata, imo GRANZ de defens. inquis. cap. 7. membr. 4.
post 11. num. 166. pag. 253. memorat casum, ubi castigatio pueri ob
participationem furti virgis in carcere facienda, & quidem ziemlicher
massen, ex sententia Scabinorum Lipsiensium in castigationem à patre
perficiendam, accedente multa 10. thalerorum, fuit mutata.

Th. 17.

Inter pœnas corporis afflictivas etiam occurrit amputatio ma-
nûs, quæ etiam Jure Civili fuit cognita, & pro qualitate delicti reis
potest dictari, L. 10. ff. qui Testam. fac. poss. Nov. 134. cap. 13. auth.
sed novo jure, Cod. de serv. fugit. Quamvis verò hanc pœnam hodiè ab
usu recessisse multi putent, contrarium tamen est verius, & hæc pœna
plerumque locorum adhuc dictari solet, uti in specie in Ducatu Wür-
temberg. RESCRIPTUM de Anno 1726. den 27. Nov. ad illam pœnam
respicendum injungit, D. D. SCHOEFF in D. 308. n. 10. & de aliis locis
testantur COLER de proc. executiv. p. 1. cap. 9. n. 54. ROSCHUS in tr. de
proc. p. 2. art. 2. n. 1. MODESTIN. PISTOR. Part. 3. qu. 107. n. 36. MANZ
in Carolin. ordin. appendice n. 21. & plures quos allegat BERLICH in Part. 3.
Decis. 371. n. 9. & seqq. qui, cum in P. 4. concl. 20. n. 23. scripsisset, &
quod tali pœna nobilis plecti non possit, tanquam corporis afflictiva, &
quod tali pœna nobilis plecti non possit, infamante, à qua Nobiles omnino sint liberi,
ex delicto, cui dictatur, infamante, à qua Nobiles omnino sint liberi,
uti pluribus id autoritatibus confirmat, & eandem sententiam tenet,
MAURITIUS in disp. de nobil. inprimis Germ. th. 43. qui relegationem vel
aliam arbitariam pœnam substitui debere asserit; Exceperunt tamen JCI
WITTEBERGENSES homicidium, in quo amputationem manus cum car-
cere perpetuo in honestioribus retinendam esse monuerunt in d. Resp. al-
legato ab Illustr. BERGERO d. Supplem. Obs. 5. ubi ita p. 385. Belangen
de aber relegationem cum castigatione conjunctam, so werde unsers
wenigen Erachtens gleichgestalten in solchen Fällen inter viles & ho-
nestiores personas, nicht unbilllich ein Unterscheid zu machen seyn, also
dass

daß jene vel carcere perpetuo vel damnatione in opus publicum perpetuam zu bestraffen, diese aber mit Abhauung der gangen Hand oder zweyer Finger, und auf 5. oder 6. Jahr mit Gefängnuß, weilten manus amputatio ebener massen, nach der Rechts-Lehrer Meynung, perpetuam relegationem mit sich bringet, beleet und bestraffet werden könten, excepto tamen Crimine homicidii, da bisweilen in gewissen Fällen die Todes-Straffe zwar erlassen, aber wegen etlicher, dabey vorgegangener Excessen der Staupenschlag nebenst der ewigen Landes-Verweisung hievor erkannt worden, also, daß in diesen Fällen, weilten es gleichwohl Menschen Blut betroffen und derowegen hart zu bestraffen, die fustigatio in humilioribus behalten, anstatt der Relegation aber condemnatio in opus publicum zu dictiren, in honestioribus verò MANUS AMPUTATIO & Carcer perpetuus zu verordnen seyn möchste. Cæterum, quænam pœna huic surroganda, & quomodo aliquis proportio hic capienda sit, dependet ex nobilitate & necessitate membri, cujus mutilationem sententia intendit, sic, si cui lingua esset abscindenda, loco ejusdem fustigationem cum perpetua relegatione substitui posse, autumat BECHMANN *d. tr. n. 83.* id quod & circa amputationem manus suppeditat L. B. de LYNKER *Dec. 179.* circa quam pœnam fustigationis & manus vel digitorum abscissionis, utra gravior sit, disputant DDres. In Saxonia enim, propter crimen fractæ urphedæ, dictatur prius abscissio digitorum, & ob reiterationem demum fustigatio, CARPZ, *p. 4. Concl. 48. def. 1. Esseqq.* ita, ut ibidem fustigatio pro graviore ferè pœna habeatur. BERGER *in Disp. de Urphedæ cap. 6. §. 13.* CLASEN, *ad art. C. C. 108. p. 353.* Alibi autem fustigatio prius, & demum post reiterationem digitorum abscissio dictari solet, ita, ut, his locis, hæc illà, ob damnum permanentem, habeatur gravior, weilten die Finger nicht wider wachsen, wie die Krebs-Scheeren, und nicht, wie der Buckel, geheilet werden können. KRESS *ad Ord. Crim. art. 108. §. 3.* SCHAMBERG *de Jure digiti. cap. 4. §. 11. cum seqq.* Si cui verò aliud membrum e. g. aures, fuerint abscindendæ, levior quoque pœna substituitur, si verò quis membris, quæ amputanda essent, careat, v. gr. jamjam aures, vel digitos, vel manus, ex delicto an casu, nihil refert, amiserit, tunc judex etiam post sententiam, hanc, utpote priori nullam, in aliam mutare, & relegatio, addita comminatione fustigationis, pro qualitate circumstantiarum dictari potest. MANZ *in Carol. Ordin. in append.*

pend. n. 21. LUDOVICI in *Ordin. Carol. ad art. 108. in not.* Sic & membrum in locum alterius membri, substitui potest, puta, si manus amputanda, non validior, necesse, qua deliquit, sed debilior, quæ reo minus est utilis, sinistra, vel arida est præscindenda, JUL. CLAR. *lib. 5. Sentent. S. ult. qu. 69.* BERLICH in p. 3. *Decis. 371. n. 12. & seqq.* imo BOLOGNETUS in L. 7. ff. *de Jurisdic. pedem, loco manus, pictori vel Musico, tanquam minoris præjudicii, amputandum tradit, teste BECHMANNO, d. l.* ex quibus circumstantiis durities vel levitas in pœna Surroganda discernitur.

Th. 18.

Quod attinet verò Relegationem sine fustigatione, Incarcerationem, & Damnationem ad operas publicas, uti etiam illæ nomine pœnæ corporis afflictivæ in sensû generaliori veniunt, ita sæpius una alteri substituitur, & proinde quaritur, qualisnam sit inter has proportio? Pœna relegationis, quæ major est als die Gerichts-Däumung, gravior est carcere, si scilicet termini habiles præsupponantur, & v. gr. Judex dicitur relegationis pœnam in furto, cujus pœna ordinaria tantummodo esset carcer, B. D. HARPPR. in *hypotyposi de Infam. dispensat. quæ sit per pœn. aggravat. ib. 33.* quia per absentiam relegationi inhærentem majus tædium, & majores sumtus creantur illi, qui forsân rei œconomicæ intentus suis rebus præsens invigilare non potuit, quæ ratio cessat in iis, qui divagationibus assueti solum vertere amant; Cæterum relegationem temporalem ad unicum annum & Carcerem per 4. Septimanas in pari æstimatione esse ponit BECHMANN. *d. l. Exerc. 12. n. 91.* nec differentia est negligenda, an sub pane & aqua vel simpliciter fuerit dictata, uti & temporis diurnitas, personæ qualitas, carceris situs, constructio cum vel sine vinculis hîc consideranda sunt. Relegatio verò, in oppositione ad damnationem in opus publicum, proportionata est in tantum, in quantum scilicet operæ publicæ non nimis molestæ sint, cum alias relegatus in otio vagetur, & corpus defatigare non opus habeat, quod tamen in operis publicis sæpius non sine insigni severitate exigitur. Hinc si quis in opus publicum, zum *Bestung-Bau*, fuerit condemnatus, quænam sit inter hoc & relegationem proportio, dijudicaturæ differentia, quam in utraque pœna Facultas Juridica WITTEBERGENSIS apud III. BERGER in *d. Supplem. Obs. 6. pag. 397.* annotavit, ubi ita: *So finden wir, daß der*

Be

Festungs-Bau gegen Land-Verweisung gehalten, schwerer ist 1.)
 daß nicht allein die Freyheit, so die verwiesenen auffer Landes haben,
 denen auf den Festungs-Bau gebrachten, ingleichem 2.) die Con-
 versation mit ehrbaren Leuten benommen wird, sondern sie auch hiers
 über 3.) zu Dienst und Arbeit, wann es gleich wider ihren Willen ge-
 schicht, angehalten, und dadurch 4.) ihre Nahrung und Unterhalt zu
 suchen verhindert, hingegen 5.) wie wir berichtet worden, mit sehr
 schlechter Kost und Lager versehen werden, wodurch 6.) wie wohl zu
 vermuthen, sie auch Schaden an ihrer Gesundheit leyden, zugeschwew
 gen 7.) daß die öffentliche Festungs-Bau Arbeit sehr schimpfflich, die
 damit belegte auch 8.) dem Vericht nach mit Schlägen darzu ange-
 trieben, und sie 9.) in Ketten und Banden erhalten worden; quæ
 sententia etiam fuit adoptata à Facultate LIPSIENSI apud eundem Ill.
 BERGER in *Supplem. dict. Obs. 6. p. 39. & seqq.* An verò damnati ad
 operas publicas adigi possint eò, ut tempore pestis grassantis feralia tum
 temporis ministeria subeant, de eo inter Scabinatum & Facultatem LI-
 psiensis certatum fuit, ineunte mediam viam Facultate Wirtembergens,
 prout annotatum est ab Ill. BERGERO in *dict. Suppl. Obs. 7.*

Th. 19.

VI. Nunc ad SEXTUM Casum, qui in praxi est frequentissimus, tran-
 simus, si nimirum pœna corporis afflictiva jam fuit dictata, vel, quod
 eodem recidit, sine dubio propediem dictanda, Judex verò, ex capite
 Justitiæ, eandem in pœnam pecuniariam, vel multam convertere ve-
 lit, qua ratione proportio investiganda, & pœna subsequens ad normam
 pœnæ prioris moderanda sit. In hujus quæstionis dijudicatione primum
 ad locum delicti respiciendum est, ne scilicet major exigatur multa,
 quam moribus vel statutis illius loci receptum est, siquidem delinquen-
 tes, vi delictorum, tanquam contractuum involuntariorum, consentire,
 & se subjecisse censentur, quoad pœnam, legibus illius loci, in quo
 delictum fuit commissum, *L. 34 ff. de jure fisci. MEV. ad Jus Lubec.*
Lib. 4. tit. 4. art. 15. n. 12. & seqq. GOSWIN. ab ESBACH ad Carpz. in qu.
Crim. 54. n. 47. usque ad fin. HART. PISTORIS Obs. 166. ZIEGLER diss. de
pœn. th. 53. Omnis autem pœna insolita est excessiva, quam, per supra
dicta,

dicta, cane pejus & angue vitare debent Judices, quæ vel contra determinationem Juris, vel contra stylum loci sit & Curia usitatum, uti exprimit post *Rolandum à Valle, Decium, Farinacium, Nastam* aliosque ANTON; de AMATO Part. 2. Resol. 72. n. 4. & seqq. Postmodum ad qualitatem personarum, quæ multas persolvere debent, respiciendum est, an sint nobiles nec ne, divites vel pauperes, an propriis vel alienis v. g. parentum bonis solvendæ, an avari vel prodigi, tenerioris constitutionis, vel robustioris, etioris vel timidioris animi, contumacis, vel ex impatientia & per incuriam peccantis, item an pœna corporis afflictiva sit durior, & additamentis vinculorum, compedum, munita, vel levior & commodo loco modoque sustinenda, an sit ignominiosa, & publicis conspectibus, viis, cœtibus, ceremoniis parula, vel clandestina, in loco secreto toleranda, & sine rumore, vel murmure populi, quæ circumstantiæ omnes & aliæ in surrogatione pœna pecuniaria sunt vocandæ in consilium, sic omnis quidem pœna pecuniaria est minor, quam corporalis, & c. g. *relegatio* & *pœna carceris* graviores sunt omnino multis omnibus, per L. 13. §. 7. ff. de his qui nor. insam. & damnatio ad opus temporarium vel operas publicas pro graviore pœna reputatur, ac si quis quarta bonorum parte multaretur, uti colligere est ex adductis à B. D. HARPER. in disp. de insam. dispens. per porn. aggravat. th. 30. ubi plures authores adducit, in paupere tamen pœna corporalis minore est, quam pecuniaria, quia tantum molestiæ pauperi ad multam condemnatio hujus exactio creat, quantum afflictio corporalis pœnæ non solet, ipsi forsitan flagellis affluet & ea contemnerit, JACOB de BELLOVISU præct. Crim. lib. 3. cap. 25. n. 12. & seqq. cum ditior vel nobilis, pœnam levem pecuniariam, pauperi quidem, sed non ipsi graviolem, sine incommodo solvat; Hujusmodi computationis meminit D. LAUTERB. in Colleg. theor. præct. ad tit. de Just. & Jure th. 18. ubi ita: *Si nobilis & plebejus uterque idem committeret delictum, nobilis quidem relegatione, sed plebejus fustigatione puniretur, quando enim nobilis pro remotione ab officio 20 fl. computaret, pro diminutione dignitatis iterum 20 fl. & pro relegatione 60 fl. Plebejus verò pro sola fustigatione 100. fl. sic in effectu & rei veritate eadem est pœna, licet talis non appareat.* Sic pauperi sæpè res modica satis magna esse potest, & prudentis Judicio relinquitur, in quantum pauperi allegatio modicitatis proficiat, BRUNNEM. ad L. 4. ff. de in integr. restitut. Mev. p. 5. Dec. 84. ubi quoque paupertatis respectu summam non appellabilem admitti testatur, plura habet SPRENGER in tr. de modico, ad quem lecto-

lectorem remittimus. Porro in favorem nobilium, militum, & aliarum personarum conspicuæ dignitatis receptum, ut pœnam corporalem scilicet relegationis, vel ignominiosam, vel etiam carceris, multa pecuniaria possint redimere, MENOCH, *de arbit. Jud. Qu. Cas. 80. n. 34.* JAC. DE BELLOVISU *lib. 1. cap. 10. n. 16. & 23.* L. B. DE LYNKER *in Resp. 170. n. 47.* Jam cum ad valorem inter pœnas afflictivas & multas statuendum, indeque promanantem proportionem, respicere debeamus, partim ex locorum statutis, partim ex Jurisperitorum responsis aliqua sunt desumenda, unde pro Judicis prudentis arbitrio analogum quid exculpi possit. Sic in Saxonia pro carceris pœna ad triduum indici multam unius sexagenæ novæ, eines neuen oder silbernen Schocks, quæ est 60. grossorum solere, CARPZ, *Qu. Crim. 133. n. 47.* quanquam etiam octo dierum carceri non majorem, quam unius Sexagenæ novæ, pœnam adjungi animadverterit Ill. BERGER *in Elect. Jurispr. crimin. th. 11. p. 27. n. 2.* qui hodiernum pronunciandi stylum in Saxonia Electorali ita profert: daß delinquent zwey Tag lang mit Gefängnuß, oder um einen Wschock, h. e. Alten Schock, porro, daß N. 4. Tag lang mit Gefängnuß oder um 2. Wschock, item: daß N. 6. 7. oder 8. Tage lang mit Gefängnuß oder um einen Wschock, h. e. Neuen Schock zu bestraffen. Item in casu Injuriarum coram Senato LIPSIENSI 1714. pronunciatum, daß delinquent nebst der Ehren-Erklärung und Bezahlung aller Unkosten willkührlich 3. Wochen lang mit Gefängnuß oder um 15. Rthlr. bestrafft, oder juramento purgatorio prævio nur 8. Tag mit Gefängnuß oder 5. Rthlr. zu bestraffen. SCHAMBERG *de Jur. digitor. cap. 3. §. 8.* Quod si talis multa ad dominum Jurisdictionis spectat, tunc huic integrum est, an hanc loco carceris exigere velit, vel in manualem operam reducere, quo in casu pœna carceris unius diei compensatur operis manualibus ad triduum, & dicitur ita: inmassen auch dem Herrn unbenommen, entweder von ermelten Beflagten jeden erkannte Geldt: Straff gebührend einzubringen, oder selbigem einen Tag Gefängniß 3. Tage lang abarbeiten zu lassen, Ill. BERGER *d. l. p. 29.* Alia ratio est, des Schuldthurns, ubi debitor istius carceris publici tedium sustinendo de ære alieno, quo creditori obstrictus est, minuit, quantum operis diurnis pro conditione personæ, artificii aut officii sui singulis diebus lucrari & acquirere possit. COLER *de proc. execut. P. 1. c. 6. n. 127.* THEODORIC. *in tr. sepins all. cap. 10. aph. 2. n. 14.* BECHMANN. *d. l. Exerc. 12. num. 8.* Alia æstimatio carceris

con-

contin
fol. 20
net,
gestra
abgeh
margi
1680
Nach
venit
Nach
fertur
einen
PRUM
rum p
certan
roann
einem
fer od
ten
sibus
jeder
1500
in fr
wofer
fen s
möge
von
post:
Thun
wie
Class
eines
virt,
Majo
ESSL
cap. 4
rer

continetur in nostra ORDINAT. PROV. WÜRTEMB. Tit. von Freveln 2c.
 fol. 201. §. 1. *ibi*: Die Armen sollen zum Ober-Amtmann gemah-
 net, und in das Gefängnuß gelegt, und mit Wasser und Brod
 gestrafft werden, daran ihnen Tag und Nacht 7. Schilling Heller
 abgehen solle, LINDENSPÜHR *ad cand.* p. 334. ubi à non nemine in
 margine notatum invenio; daß virtute rescripti generalis de Anno
 1680. an statt dieser 7. Schilling anjeko 1. fl. auf einem Tag und
 Nacht durch die Thurn-Straff abgebüffet werde, cum quo fere con-
 venit relatio, daß eine kleine Frevel a 3. fl. 15. kr. mit drey Tag und
 Nacht im Thurn abgebüffet werde; nec minus observantia esse
 fertur, ut studiosi, quibus poena carceris dictata, unum thalerum, vor
 einen Tag und Nacht, reluere possint; Memorabile quoque est RESCRIPTUM
 WÜRTEMBERGICUM de Anno 1728. in quo poenae, vel opera-
 rum publicarum, vel carceris, delictis carnis alias imponi solita, in
 certam multam commutata, & taxatio ita indicata fuit, nemlich,
 wann die delinquenten bis auf 500. fl. includ. im Vermögen haben,
 einem Scortatori oder Scortatrici 20. fl. und einem frühen Beyschlä-
 fer oder frühen Beyschläfferin 7. fl. 30. kr. wosern aber der delinquenten
 Vermögen über 500. fl. bis 1000. fl. includ. sich erstrecket, in ca-
 sibus Scortationis jede Person 25. fl. und denen frühen Beyschläffern
 jeder Person 10. fl. und da das Vermögen über 1000. fl. bis auf
 1500. fl. sich belauffet, in Scortations-Fällen jeder Person 30. fl. und
 in frühen Beyschlaffs Fällen jeder Person 15. fl. zur Straff angefeket,
 wosern aber der delinquenten Vermögen sich über 1500. fl. belaufts
 fen sollte, die Sach mit ihren Umständen und Beyfügung des Ver-
 mögens zu unserm Fürstl. Regierungsrath unterthänigst berichtet, und
 von daraus der Straff Ansat erwartet werden solle 2c. & paulo
 post: Und wir nicht weniger die bisher gewöhnliche Ehebruchs-
 Thurn in eine Geldt-Straff verwandelt wissen wollen, so, daß
 wie bey denen Scortations- und frühen Beyschlaffs-Fällen gewisse
 Classen gemacht, mithin nach denen Umständen und der Proportion
 eines jeden Delinquenten Vermögens solche multa angefeket, aggra-
 viret, oder verringert, und auf solchen Weg per gradus progredit 2c.
 Majorem omnino multam imposuit adultero cuidam Civ. Imper.
 ESSLINGA, annotante B. D. D. GRASSO *in disp. ad Ordin. Censor. Essling.*
cap. 4. §. 44. hoc præjudicium, daß ein adulter wegen sonderbah-
 rer Erlassung der 4. Wöchigen Thurn-Straff und Speisung mit

alia-
 alem
 ta pe-
 n. 34.
 Respo
 as sta-
 s, par-
 a sunt
 culpl
 ldam
 ua est
 etiam
 , por-
 th. 11.
 Gorali
 er um
 gl mit
 Tage
 dock zu
 1714.
 Bezah
 si oder
 8. Tag
 ur, digi
 nis spe-
 lit, vel
 us diei
 maffen
 ten die
 in jeden
 ER d. l.
 ceris pu-
 est, mi-
 aut opi-
 roc. exe-
 apb. 2.
 carceris
 con-

Wasser und Brod 100. Rthlr. erlegen müssen. Si quis in contumaciae vitio persistit, aded, ut inhibitiones, vel ulterius poena carceris locum habere possent, L. B. de LYNKER ita judicandum censuit: Im übrigen, wann die Person eines vornehmen Standes, und derselben auf 4. Wochen Gefängnuß zuerkant werden möchte, wird dasselbe auf ihr Ansuchen in eine Geld: Straff auf 50. bis 100. fl. hoch billich verwandelt, in Dec. Jen. 516. Alia summa dictata fuit in præjudicio notato à CARPZ. Qu. Crim. 150. n. 90. Und mag hierüber willkührlich, entweder 3. Wochen lang mit Gefängnuß, oder um 10. neue Schock in Straffe genommen werden.

Theil. 10.

Quod attinet relegationis poenam, singularia sunt, quæ refert BECHMANN in dist. Exerc. 11. n. 89. 90. & seqq. quod relegatio temporalis privata in rustico, & 10. fl. æquiparentur, publicæ vero, & quidem ad annum unum 30. Rthlr. ad biennium 60. thaleris, & ad triennium 90. thaleris in rustico æstimantur, perpetua vero 100. fl. summam exæquare credatur, quem in modum etiam computatio facta reperitur à CARPZOV. in Qu. Crim. 150. n. 89. So wird der Verhaftte mit ewiger Landes: Verweisung in Straff genommen, es wolle Ihme dann die Obrigkeit des Orths auf Intercession seiner Freundschaft die ewige Landes: Verweisung erlassen; und wurde auf solchem Fall der Verhaftte um eine ziemliche Geld: Buß seinem Vermögen nach, jedoch, daß sich dieselbe über 100. fl. nicht erstrecke, zu milden Sachen anzuwenden in Straffe genommen; Majoris fuit æstimata in præjudicio sequenti d. qu. n. 98. ibi: In Ansehung, daß er sich auf der Bettel Beschuldigung, als er darüber vernommen worden, zu dem begangenen Ehebruch alsobald gütwillig bekant, auch seines Christlichen Lebens und Wandels, sonst gut Zeugnuß hat, gegen Erlegung hundert Thaler! so zu milden Sachen anzuwenden, die verwürckte ewige Landes: Verweisung zuerlassen, & porrio d. qu. n. 99. minor summa placuit: So ist auch als der Obrigkeit, dem Gefangenen die ewige Landes: Verweisung gegen ein ner Geld: Straffe auf 50. fl. hoch zu milden Sachen anzuwenden, nach Gelegenheit seines Alters und Gebrechlichkeit zu erlassen unbenommen; Quod si vero nobili perpetua relegatio dicitur, eandem majori summa ac rusticis redimere debet, uti tali in casu

casu 300. floreni dictati sunt teste BECHMANNO *loc. supr. all. n. 107.*
 Opifex verò, qui pecuniariam pœnam loco relegationis perpetuæ sol-
 vit, ex Collegio Opificum non potest rejici, BECHMANN. *d. l. n. 102.*
 nisi ex causa famosa fuisset relegatus. Sic in causa perjurii, cujus
 erat reus convictus, alternativè pœna relegationis triennalis, vel mul-
 ta 60. Neuer Schooß fuit dictata. CARVZ. *Jurispr. for. p. 4. const.*
47. Def. 6. WICHMANNSHAUSEN in *Diss. de perjur. judic. S. 23. lit. r.*
 Similiter in casu homicidii, cum quis, irritatus licet, tamen non ex
 proposito securi quendam auctorem rixæ, postea ex malo regimine
 mortuum, percussit, castigatio remissa, & perpetua relegatio dictata,
 in cujus locum iterum & demum multa pecuniaria surrogata reperit
 tur his verbis à LYNKERO in *Resol. 189.* jedoch, daß er solche mit
 einer Geld-Busse, wie wohl nicht unter 100. fl. seinem Vermö-
 gen nach, (zu mahlen in Ansehung er ledigen Standes, und da
 die Unkosten auf ein ziemliches sich belaufen werden, er auch nur
 über 20. Wochen gefänglich geseßen) zu redimiren befugt seye, &
 alio tempore nobili, qui servum suum ex justissimo dolore interficiens
 à pœna ordinaria fuit immunis declaratus, pœna pecuniaria ad pias
 causas, seinem Vermögen nach, jedoch etwa nicht über 200. Thaler
 dictata fuit. apud L. B. de LYNKER *Dec. 1091.* Nunc si de castiga-
 tione cum perpetua relegatione sit sermo, hæc alicui adultero, cujus
 uxor meretricio more vixerat, dictata, sed postea à Serenissimo in pec-
 uniariam von 20. fl. mutata fuit, GRANZ. *de inquis. def. cap. 8. n. 11.*
n. 180. in adjunct. n. 11. p. 342. à quo etiam in *cap. 7. membr. 4. n.*
291. p. 359. refertur ex CLARO *lib. 5. sent. Qu. 85. n. 6.* quod inter
 pœnam trium ictuum, equuleum, & 200. aureorum, cum dubitare-
 tur, reo optio fuerit data, ex quo tamen, an proportio ad nostras usi-
 tatas pœnas desumi possit, dubito. Imo ratione opificii etiam Opificis
 sponsa castigacionem promerita Surrogacionem in pœnam pecuniariam
 fuit experta, apud L. B. de LYNKER in *Dec. 23.* ubi ita: Weilen sie
 aber ein gutes Zeugnuß und mit einem Handwercks-Mann verlobt
 ware, pronunciamus, sie seye mit der Castigation zu verschonen,
 und in eine Geld-Straff von 20. Reichsthaler ad pias causas zu ver-
 wandlen, & ubi castigatio per lictorem fuit mutata in castigacionem
 paternam, adjecta fuit multa 10. Thalerorum, GRANZ *d. tr. cap. 7.*
membr. 4. n. 1. p. 253.

Thes. 21.

Tandem de condemnatione ad operas publicas est quæstio, quomodo inter hanc & pœnam pecuniariam aliqua proportio sit instituen-
da, & memini, nobis de vicino Marchionatu BADENSI fuisse relatum,
quod operæ publicæ unius mensis reluantur 10. Thaleris, & notabilem
casum homicidii in rixa commissi & authoris incerti refert D. D.
SCHOEPEFF in decis. 191. n. 25. ubi Inclyta Facultas Juridica TUBIN-
GENSIS uni magis gravato imposuit operas publicas ad 4. menses, vel
pœnam 50. Thalerorum, alteri verò minus gravato operas publicas ad
3. menses vel 50. fl. quæ computatio non ad eò multum ab illa Baden-
si differt, nec non EADEM Facultas nuperrimè nach Lauterbach dicio-
nis Riedeselenis in causa homicidii in rixa commissi operas publicas
unius anni per 6. menses cum vinculis, & per sex alias sine vinculis
continuandas pro 100. Thaleris & dimidium anni pro 50. Tha-
leris taxavit, id eò, quia rei opifices erant, & aliqua adhucdum posse
federunt bona, quibus addendum, quod ab EADEM Facultate a. c.
mense Jun. in causa nach Regensburg operæ publicæ trimestres 60.
Thaleris fuerint æstimatæ, ex certis circumstantiis; Interim in fine hoc
nobis notandum occurrit, quod quoties pœna fustigationis aut per-
petuæ relegationis in pecuniariam convertitur, toties hæc piis causis
h. e. zu milden Sachen, est applicanda, quoties autem relegatio
temporaria aut carceris in pœnam pecuniariam mutatur, toties ma-
gistratui acquiritur, maxime in Saxonia, Ill. BERGER in Elect.
Jurispr. Crimin. d. P. 1b. 11. n. 3. p. 30. ut Magistratus in cau-
sis, quæ proximam morti pœnam involvunt, omnem lucri &
avaritiæ suspicionem avertat, eoque minus ad hujusmodi pœna-
rum surrogationem procedat; Ad quosnam verò pios usus Magistra-
tus, cui merum Imperium competit, ejusmodi pœnas conferre velit,
ejus libero arbitrio relinquendum est. CARPZ. in d. qu. n. 99. in fin.
Tandem etiam meretur annotari, quod in criminibus perjurii, blas-
phemix, execrationis & impietatis principaliter in Deum commissæ læ-
pius multatæ ad pios usus, pias causas & pia loca exigantur.

Thes. 22.

VII. In conspectum veniunt nunc pœnæ pecuniariæ, de quibus SEPTI-
MUS CASUS hunc in modum formati potest. Si quis scilicet ad pœnam
pecuniariam exsolvendam condemnatus esset, quam tamen propter ino-
piam non præstare potest, an hoc in casu ex capite Justitiæ Judex pœ-
nam

nam capitalem surrogare possit, & quænam foret inter has proportio observanda. Licet enim interdum pænæ arbitraræ ad mortem quoque, præcipuè, quando ipsa lex ob circumstantiarum gravitatem ad ultimum supplicium ex arbitrio Judicis imponendum progreditur, ORDIN. CRIM. art. 112. CARPZ. Pr. Crim. Qu. 133. n. 25. MENOCH de arbur. Jud. Qu. lib. 1. Qu. 86. n. 1. extendi possint, uti ex L. 9. ff. de extraord. crim. L. 7. §. fin. ff. ad L. Jul. repetund. L. 3. §. 7. §. fin. ff. de sepulchr. viol. L. 11. ff. de pœnis, evincitur; MATTH. de crimin. prolegom. cap. 4. n. 11. GOMEZ Varr. Resol. Tom. 3. cap. 16. n. 8. non tamen negari potest, maximam intercedere inter pœnam pecuniariam & ultimum supplicium inæqualitatem, quandoquidem pœna pecuniaria delicti omnem æstimationem exhaurit, nulla verò pecuniaria æstimatio æstimationem corporis liberi, quod æstimationem non recipit. L. 1. §. 5. ff. de his, qui de jec. vel effud. complectitur. Quoniam igitur inter pœnam pecuniariam & mortis non est justa proportio, ab ultimi supplicii in pecuniaræ locum surrogatione merito sibi temperat Judex, qui infinitam pœnam, pro delicto finitam æstimationem continentem, non esse irrogandam meminit. L. 11. ff. de pœn. L. 4. §. 1. ff. de incend. ruin. & naufr. CARPZ. Præcl. Crim. Qu. 77. n. 47. MATTH. de crimin. lib. 47. tit. 1. cap. 1. num. 6. TABOR Racemat. Crim. ad art. 160. th. 18. p. 504.

Thef. 23.

Jam OCTAVUS CASUS in eo vertitur: si Judex pœnam pecunia- VIII. riam dictavit jamjam, vel deprehendit, reum tali pœnâ ob notoriam inopiam puniri non posse, an postea pœna corporalis infligi possit, & ad quamnam proportionis regulam: fieri id posse patet ex L. 7. §. 3. ff. de Jurisd. L. 25. ff. de in Jus vocando, L. 9. ff. de incend. ruin. & naufrag. L. ult. §. 6. Cod. de mod. multæ. L. 4. C. de Serv. fugit. L. 17. §. 5. in fin. & §. 8. C. de adific. priv. & pluribus comprobant LINDENSPÄHR in Ordin. Provinc. Württemb. Tit. von Streveln pag. 333. JUL. CLAR. in præcl. Crim. §. fin. qu. 95. MENOCH in arbur. Qu. cas. 447. D. MENCKEN in Disp. de Tergo subsidiar. cap. 2. th. 3 ubi plura ad hanc materiam pertinentia capita pertractat, à qua regula ne nobiles quidem excipiuntur. Quanquam enim ii sint in tanto favore, ut multi contentant, surrogationem pœnæ corporalis, tanquam pœnæ plebejæ & servis infligendæ, in pœnam pecuniariam non habere locum in nobilibus & honoratis personis, COVARRUV. lib. 2. Resol. 9. n. 4. MANZ in pa-

troc. debui. egent. dec. 1. qu. 4. n. 13. FARINAC. Qu. Crim. 26. n. 18. 21. 22. D. HERTIUS in Resp. 141. n. 3. & plures quos allegat MENCENK d. l. ib. 15. hujus tamen negantis sententiæ inhærendum censemus, tum, quia & nobiles impuniti manere non debent, tum, quia L. 10. §. 2. ff. de pœn. junct. L. 16. ff. de decur. & text. 2. feud. 53. §. 1. nostræ favent sententiæ, quam pluribus defendunt BOËRIUS, MENOCH, SCHILTER, CARPZOV. ANTON. allegati à MENCENK d. l. ita tamen, ut moderatè hoc in casu sit procedendum. Judicis verò arbitrium illimitatum est, quoties lege certa pœna corporis afflictiva pecuniariæ surrogata non est, uti in L. 1. §. f. ff. de fur. delib. L. 1. §. 1. ff. de Es. fracl. & Expilat. MEV. P. 7. Dec. 226. n. 3. GAIL. lib. 1. Obs. 87. n. 1. CARPZ. P. 4. consil. 17. des. 12. n. 6. Limitatum verò & determinatum, quando pœna surrogata lege nominata reperitur, sic carcer, in ORD. CRIM. art. 216. verberatio, in cal. L. 12. §. 5. C. de adfio. priv. L. 9. ff. de incend. ruin. & naufr. & in Saxonia pro unius Sexagenaræ mulcta tridui carceris pœna surrogatur, CARPZ. Qu. Crim. 133. n. 47. & nulli dubitamus, quin proportionem in Th. 16. & seqq. allegatæ etiam hic locum invenire possint, cum eadem maneat relatione, licet, quæ in priori, iterum in posteriori pœna consideranda veniant.

Thef. 24.

- IX. Agmen claudit CASUS NONUS. Si scilicet pœna pecuniaria fuerit dictata, quam reus, pauperatis telo pressus, solvere nequit, an Judex ex Capite Justitiæ aliam pœnam pecuniariam substituere possit, & eum quam proportionem? Jam si Judex graviorem priori substituatur, contra priorem sententiam agit nulliter, & nulla quoque proportio hic observatur, addito hoc, quod pauperi sit difficilium, majorem, quam minorem, persolvere. Si verò eandem dicitur, nihil, quod proportionem inducat, agit, siquidem identitas specifica respicit proportionem nostro in casu obtinentem, si verò minorem dicitur priori pœnam, id quidem licet Judici per L. illicitas. §. penult. ff. de offic. presid. sed tum proportione non est opus, siquidem Judex, cui id licet, in aggratando & diminuendo pœnam, ut hanc observet, non tenetur, cui finaliter ex L. 11. & 13. ff. de pœn. L. 3. ff. de accusat. L. 1. §. 4. ff. ad SCI. Turpill. junct. ORDIN. CRIM. art. 89. commendamus, ut ne vel severitatis vel Clementiæ gloriam affectet.

TANTUM.

Tübingen, Diss., 1732-35

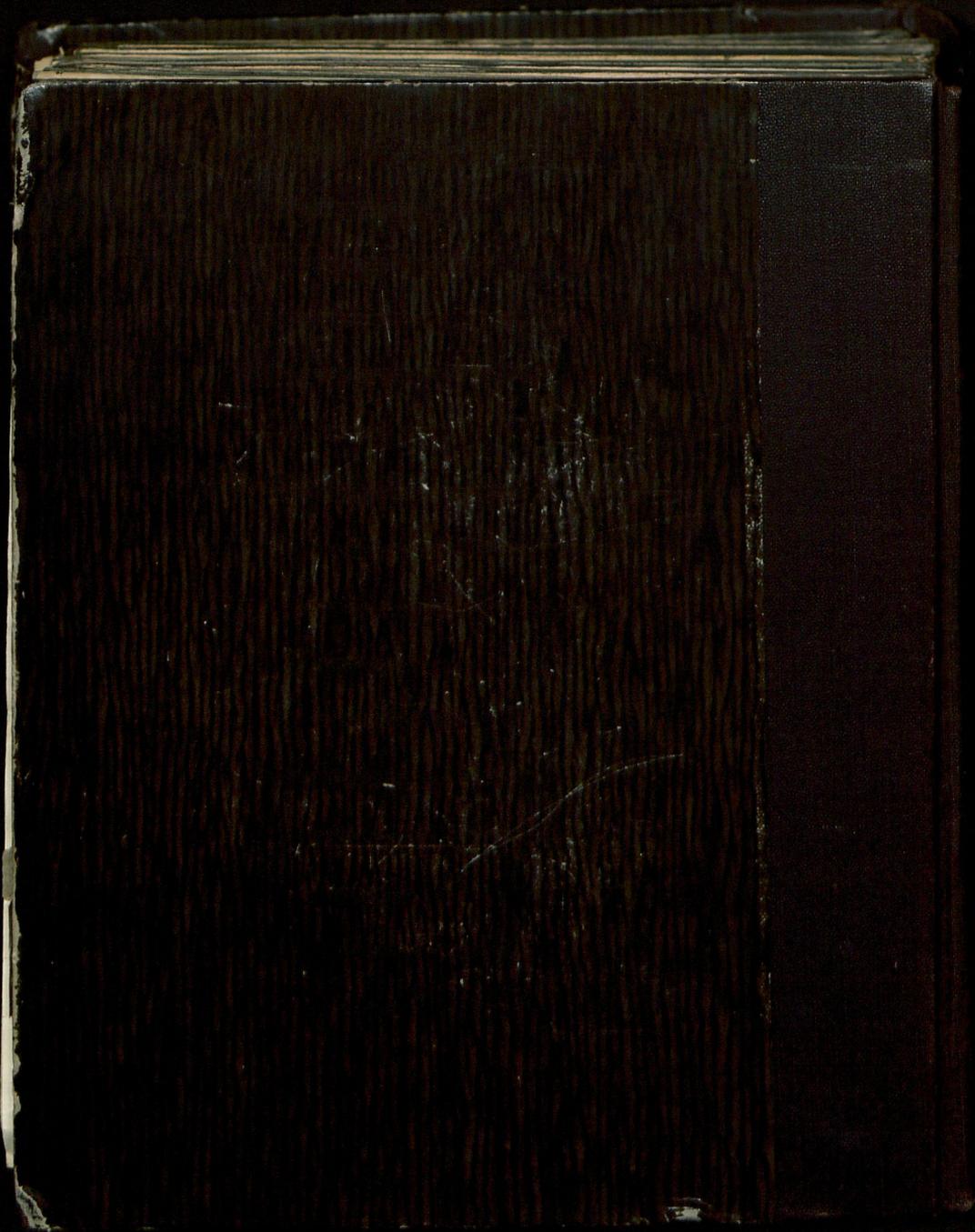

f

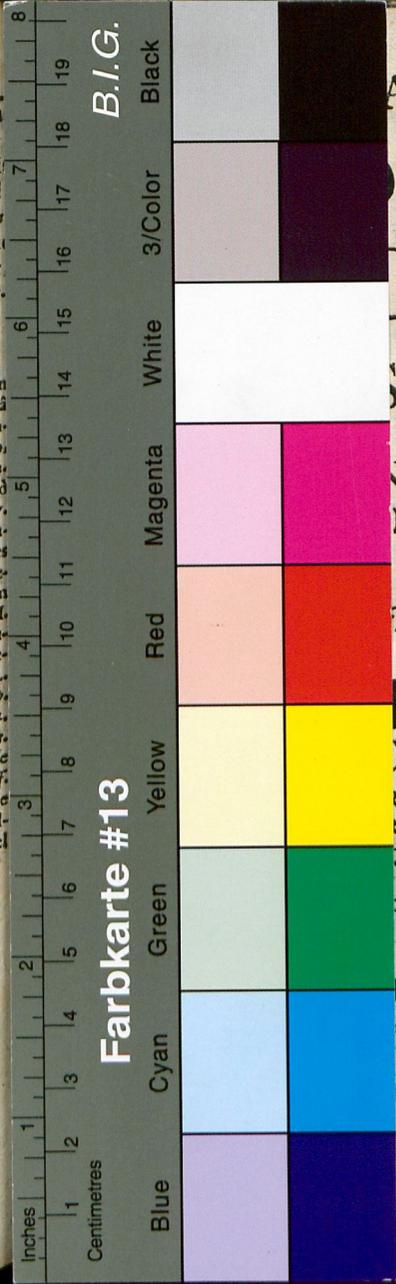
TA → OL nr 1 + 18 Stück verknüpft

VD 18

...ATIO INAUGURALIS
 DE
 ...D JUSTUM EST
 CIRCA 1734/3.
 ...ORTIONEM
 IN
 ...S SURROGANDIS. 12
 QUAM
 ...NATUS AMPLISSIMI
 ...NTE NOBILISS. JCTORUM
 ORDINE
 IN
 ...T PER ANTIQUA UNIVERSITATE
 TUBINGENSI
 ...RO LOCO
 ...ULTATE JURIDICA
 ...RECEPTO & LEGITIME OBTINENDO
 ...UDITORUM CENSURÆ SUBMITTIT
 ...FRIDERICUS MOEGLING,
 ...que Professor Ordinari. Publ. & Seren. Dug.
 Wurtemb. Confiliarius,
 RESPONDENTE
 ...RICO ENGELHART Suevofurth. Franc.
 ...diem XXIII. Jul. c1734.
 ...IS LOCOQUE CONSUEVIS.
 ...INGÆ, LITTERIS SCHRAMMIANIS.

